

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga družtva

Izdaje

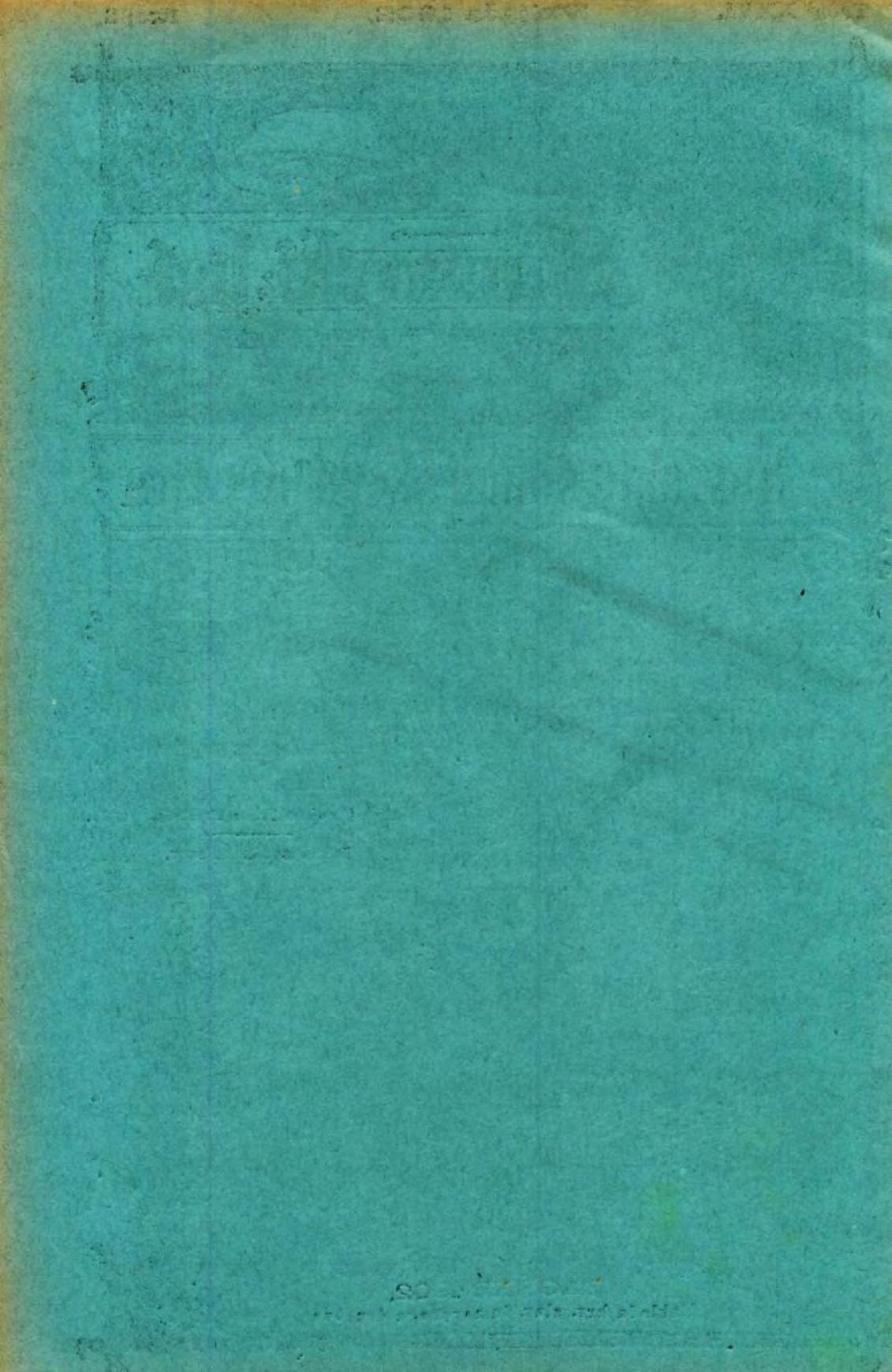
Upravlji, odbor hrv.-slav.
šumarskoga družtva.

Uredjuje Ivan Partaš.

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1902.

Naklada hrv. slav. šumarskoga družtva.

Šumarski list.

Br. 2.

U ZAGREBU, 1. veljače 1902. God. XXVI.

Uvrstbina oglasa: za 1 stranicu 16 K.; za $\frac{1}{2}$ stranice 8 K.; za $\frac{1}{3}$ stranice 5 K. 20 fil.; za $\frac{1}{4}$ stranice 4 K. — Za višekratno uvrštenje primjerena popustbina.

XXV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva.

Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo obdržavalo je na dne 29. prosinca 1901. u Zagrebu u »Šumarskom domu« svoju XXV. redovitu glavnu skupštinu, prema ustanovljenom i »Šumarskom listu« za mjesec prosinac 1901. priloženom programu.

Premda družtvo u ovoj godini namiruje XXV. godišnjicu svojega obstanka i rada, a ono je družtveni upravljaljući odbor, kako to bijaše jur objavljeno članovom družtva iz odborskih sjednica, odustao od svečane proslave XXV. godišnjice s razloga, što je hrv.-slav. šumarsko družtvo slavilo svečanim načinom otvorenje novo sagradjenog »Šumarskog doma« i u istom uredjenog »Šumarskog muzeja«.

Uza sve to sakupio se je već u predvečerje glavne skupštine u svratištu »K trim gavranom« u Jurišićevoj ulici veliki broj članova na prijateljski dogovor. Tomu sastanku prisustvovao je i družtveni predsjednik Presvjetli gospodin Marko grof Bombelles, koga sa sakupljeni skupštinari sa srdačnim »Živio!« pozdravili, kao i oba družtvena predsjednika vel. gg. kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky i kr. šumarski ravnatelj Josip Havaš. U prijateljskom razgovoru i zdraženicama od kojih je naročito oduševljeno prihvaćena ona, izrečena po družtvenom podpredsjedniku F. Zikmundovsky-u visokom družtvenom pokrovitelju Svetlom Banu, Preuzv. gosp.

Dragutinu grofu Khuen-Hederváry-u, protekla je ugodno ova večer.

Sutradan na dne 29. prosinca u 10 sati prije podne obdržavana je glavna društvena skupština u društvenih prostorija »Šumarskoga doma«.

Skupštini je predsjedao društveni predsjednik presvjetli gospodin Marko grof Bombelles ml., a prisustvovahu joj oba društvena podpredsjednika kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky i kr. šumarski ravnatelj Josip Havas, te preko 60 društvenih članova.

Društveni predsjednik otvorio je skupštinu sliedećom besjedom:

»Slavna skupštino! Veleštovana gospodo! Osobito se smatram sretnim, što mi je kao predsjedniku hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva u dio pala čast, da Vas, veleštovana gospodo, na današnji dan, kada naše društvo namiruje dvadesetpet godišnjicu svojega rada, mogu pozdraviti srdačnom dobrodošlicom.

Minulo je četvrt stoljeća, što se u gradu Zagrebu sastade šaka šumara, da osnuju društvo, kojemu će biti zadaćom, da da bude stjecištem svih šumara i prijatelja šumarske struke u zemlji, da promiče šumarske prilike u našoj domovini i da za-stupa stališke interese svojih članova. Svojim dosadašnjim radom izpunilo je hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo u pod-punoj mjeri svoju zadaću. Ono je prikupilo u svoje kolo go-tovo sve šumare i prijatelje struke u Hrvatskoj i Slavoniji, ono je u svakoj danoj prilici podiglo svoj glas, da unapredi šumarsku struku i da promiče probitke svojih članova, skrbeći k jednu za njihove udove i sirotčad, a baš sada radi o tom, da se na spomen ovoga dana osnuje: »jubilarna zaklada za uzgoj djece šumarskih činovnika«. A da i pred vanjskim svjetom dokaže svoju snagu i napredak, podiglo je sebi naše društvo u ovo kratko vrieme u gradu Zagrebu svoj vlastiti dom i uredilo u njemu svoj šumarski muzej.

Poletni ovaj razvoj hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva u minućih dvadeset i pet godina ima se jedino zahvaliti za-

mjernoj podpori, što ju je naše društvo svakoj prilici našlo u svojeg visokog pokrovitelja, dičnog našeg bana, preuzvišenog gospodina Dragutina grofa K h u e n - H e d e r v á r y - a. Ne mogu s toga propustiti, a da ovim povodom i u ovom svečanom času ne izjavim Njegovoj Preuzvišenosti našu najdublju zahvalnost, preporučujući hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo i nadalje njegovoj moćnoj zaštiti. (Burno klicanje: Ž i v i o b a n !)

Veleštovana gospodo! Čast mi je priobéiti Vam, da na našoj današnjoj glavnoj skupštini zastupaju: kranjsko-primorsko šumarsko društvo kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky, zemaljsko ugarsko šumarsko društvo kr. šumarski ravnatelj Josip Havas, a slavonsko gospodarsko društvo kr. zem. šumarski nadzornik Andrija Borošić, — koje zastupnike najsrdičnije pozdravljam.

Zeleći, da naš rad bude i unapred tako uspešan, kao u minulom dvadesetpetgodištu, proglašujem XXV. redovitu glavnu skupštinu hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva otvorenom». (Živio predsjednik!)

Nakon toga imenovao je predsjednik za perovodju skupštinskog zapisnika šumarskog pristava kr. zemaljske vlade Aleksandra Havličeka, te zamolio prisutne članove kr. županijskog šumarskog nadzornika Mirka Puka i kr. šumarskog povjerenika Stevana Petrovića, da ovjerove zapisnik glavne skupštine.

Prešavši na dnevni red pozva predsjednik družtvenoga tajnika Andriju Borošića, da izvesti o razvoju i djelovanju društva u minulom dvadesetpetgodištu.

Izvještaj družtvenoga tajnika glasi kako sledi:

Slavna skupštino! Veleštovana gospodo!

Ovom godinom namiruje se dvadeset i pet ljeta, da je osnovano hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo.

Neka mi bude s toga dozvoljeno, da se u glavnim crtama osvrnem na postanak i prošlost našega društva. Iztaknuti ću samo važnije činjenice, dočim će biti zadaća II. diela »Spome-

nice«, koju će družtveni upravljujući odbor za kratko vrieme izdati, da prikaže dosadanju povjest i razvoj družtva u svim tančinama.

Veleštovana gospodo!

Sadanje hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo nije prvo šumarsko družtvo u našoj domovini.

Osnuće prvog šumarskog družtva u Hrvatskoj i Slavoniji spada medju tekovine narodnog hrvatskog pokreta iz prve polovice minulog stoljeća, kada su dr. Ljudevit Gaj, grof Janko Drašković i ostali domorodci u svojem rodoljubnom zanosu ustali, da hrvatski narod trgnu iz mrtvila, u koje je upao bio.

Uz ina družtva, koja su tada zasnovana, da probude narodnu svest i da preporode književnost našu, bude g. 1842. osnovano i hrvatsko-slavonsko gospodarsko družtvo, koje si je stavilo zadaćom, da unapredi gospodarstveno stanje u zemlji. Po tadanjem običaju imalo je gospodarsko družtvo da bude i stjecištem šumara, pak se je u tu svrhu ustrojio u krilu gospodarskoga družtva posebni odsjek šumarski.

Nu videći šumari, da im u svezi sa gospodarskim družtvom ne ima pravoga obstanka, sastaše se na 26. prosinca 1846. na nadbiskupskom dobru Prečecu, a na čelu im žarki rodoljub Karlovčanin Franjo Šporer na dogovor, da osnuju prvo »hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo«.

Novo ustrojeno ovo družtvo počelo se je liepo razvijati pod predsjedničtvom Dragutina Kosa i Franje Šporera tako, da je broj članova narasao već u prvoj godini na 160.

Prema ustanovam svojih pravila, obdržavalo je družtvo šumarske sastanke po raznih krajevih domovine, i to g. 1850. i 1851. u Zagrebu, a g. 1852. u Pakracu.

Nu ovo mladjahno družtvo nije bilo od dugoga vjeka. Usljed novo nastalih političkih prilika u Hrvatskoj i Slavoniji za vrieme absolutizma, maknuti su duševni pokretači družtva Franjo Šporer i Dragutin Kos iz Hrvatske, pak zaspa i ovo prvo šumarsko družtvo.

Kada su političke prilike krenule na bolje te zemlji vraćen ustav, opet se je pokrenula medju šumarima misao, da si osnuju novo družtvo.

Glavnim pokretačima ove liepe rodoljubne zamisli bijahu tadanji kr. županijski nadšumar **Vladoje pl. Köröskenyi** u Zagrebu i vlastelinski nadšumar **Vatroslav Rački u Djakovu**.

Prvi izdade dne 27. siječnja 1875. na sve šumare u Hrvatskoj i Slavoniji proglaš, koji će obzirom na njegovu važnost po historiju našega društva doslovno priobćiti :

Proglaš glasi :

„Nebrojene jadikovke preko našega kukavnoga stanja šumskoga gospodarstva, iznešene u javnost množinom članaka svih naših domaćih glasila, koja se brinu o podignuću narodnjega blagostanja, za tim svestrane želje naših šumara, da se gospodarstvo i kućanstvo u šumarstvu kod nas podigne na njemu dostoјno mjesto, napokon višestrandni pozivi mojih prijatelja i drugova, ohrabriše me na novo, da stupim u akciju.

Pouzdan u domoljubnost, kojom je omilila našim bez razlike narodnosti šumarom hrvatsko-slavonska domovina, da ju zovu svojom i njom se ponositi žele, laćam se težke zadaće. Ali nadam se, da će ju tim laglje izvesti, jer se ufam u podrporu vriednih naših šumara, koji su sigurno voljni za razvitak i napredak struke i žrtve doprinašati. Oni bo uvjereni jesu, da je radnja najvažniji faktor u sticanju materijalnih dobara, da je ona osnov imovini i prvi uvjet umnoženju iste. Čim se dobrim gospodarenjem imovina povećava, boljša se materijalno stanje onoga, koji njom upravlja.

S toga ufam se, da mi ne će moje njekoje rieči pasti na jalovo tlo, već da će odjeknuti u srdačih naših u korist domovini, rodu i narodu i na osvjetlanje šumarske struke raditi želećih šumara.

Gotovo nikoga ne ima medju nami, koji ne bi priznao koliku važnost i upliv imadu šume u gospodarstvu i koje mjesto zaslužuje, da zauzme šumarstvo u našem narodnom gospodarstvu.

Možemo li ravnodušno gledati postupanje sa šumami u obće? Može li nam biti svejedno što se u šumarstvu i za njegov razvitak čini i namjerava, a da se ne čuje naš glas? Mogu li po-

jedini zapričečiti i odkloniti, što je po šumarstvo štetno, ne koistno? U obće može se za napredak koje tako razgranjene struke — kako je šumarstvo — uspješno raditi, kada svikoliki pozvani u tu svrhu u bližji doticaj ne dolaze? Izkustvo uči — ne.

Pojedini glasovi su često vapijućih u pustinji. Samo složnim i zajedničkim radom možemo najglasnije prepričeći neovlašćeno i nedopušćeno postupanje sa šumama, pomoći usavršiti redarstvene i urediti šumske odnošaje, dići vrednost šumskih površina i šumske ciene drva, uvesti dobro, na zdravih temeljih počivajuće kućanstvo, pružati piscem potrebne podatke, skupljene na svestranim izkustvima. Zajedničkim radom poticati ćemo jedan drugoga i pozvati svekolike sile u to kolo, da pomognu prosvjetiti struku, kojoj bi se prosvjetom samo u našem občinstvu nazori popravili.

Znajući, da je to cilj svih nas šumara, da naše sile kamo usredotočimo, obraćam se Vašoj blagorodjenosti, da pomognete Vašim Vama počinjenim šumarskim i šumarsko-pomoćnim osobljem osnovati »š um a r k o d r u ž t v o« sjedištem u Zagrebu.

Nije sada na meni ovdje obrazložiti zadaće takovoga društva, kojemu je pravac više gore označen, a program svaki nas u nutarnjemu svojemu nosi, već najtoplje preporučam oživotvorene istoga ako želimo po njem napredovati, kako naša braća na jugu i sjeveru napreduju.

Tvrdo uvjeren, da bez društva u nas u našoj struci napredka ne ima; da bez takovoga nikada ne ćemo biti u domu svoji niti moći uzporediti se našim nama u svojstvu ravnim izvan kruga domovine naše, jer ne ćemo znati samostalno die-lovati, usudjujem se poslati u prigibu ∴ blagorodjenosti Vašoj listivu, koju blagoizvolite podastrieti poštovanomu Vašemu osoblju, da pojedini vlastoručnim podpisom pristup svoj u šumarsko društvo zajamčiti izvoli.«

Ovaj poziv našao je liepa odziva, jer se je sa svijuh strana domovine javilo do 150 šumara koji su kanili društvu pristupiti.

Usljed toga sazvao je Vadoje pl. Köröskeny-i na dne 26. ožujka 1876. u prostorijah hrvatsko-slavonskoga gospodarskoga društva u Zagrebu šumare na dogovorni sastanak, kojemu je prisustvovalo oko 30 šumara, a od strane kr. zem. vlade odsječni savjetnik dr. Ante Stojanović, koji je sabrane šumare srdačno pozdravio i obećao družtvu podporu kr. zemaljske vlade.

Za predsjednika sastanka bijaše izabran c. kr. šumarnik u miru Antun Tomić, a za bilježnika sam sazivač sastanka Vladoje pl. Köröskeny.

Svrha svoga sastanka bila je, da se uzmu u pretres osnove družvenih pravila, što ih bijahu sastavili V. pl. Köröskeny i vl. nadšumar Vatroslav Rački.

Društvo se je imalo zvati »Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo«. Nakon pretresa pravila preduzet je izbor privremenog središnjeg odbora, u koji budu izabrani: Antun Tomić, Josip Ettinger, Franjo Rosipal, Franjo Ćordašić, Mijo Urbanić i Vladoje pl. Köröskeny, a za zamjenike Vladimir Vichodil i D. Srnka. Pódjedno je nadšumar Virgil Mallin predložio izradjeni naputak za ovaj odbor.

Pošto se je Franjo Ćodaršić na časti odbornika zahvalio bude na njegovo mjesto izabran Emil Durst, a njegovim zamjenikom Hugo Grund.

Ovaj odbor obdržavao je svoje sjednice na dne 29. ožujka, 4. travnja, 7. kolovoza, 22. i 23. kolovoza, 9. i 26. rujna i 11. listopada g. 1876.

U ovih sjednicah bavio se je privremeni odbor redigovanjem družvenih pravila, primanjem novih članova, postavljanjem povjerenikah, a osim toga pretresao i prihvatio je potadanjem šumarniku baruna Prandaua Adolfu Danhelovsky-u u ime društva sastavljenu »Spomenicu hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva«, glede onoga diela zakona VII. od godine 1875., ob uredjenju zemljarskoga poreza, što govori ob iztraživanju čistoga prihoda šume i za tim glede naputka za procjenu šumah od 17. lipnja 1876. br. 24.163, izdanoga radi

provedbe toga zakona«. Konačno je privremeni odbor učinio nuždne pripreme za obdržavanje prve glavne društvene skupštine, koja je obdržavana na dne 14. listopada 1876. u Zagrebu u prostorijah gradjanske strieljane.

Skupštinu je otvorio kao predsjednik privremenoga odbora c. kr. um. šumarnik Antun Tomić.

Skupština je ponajprije na predlog nadšumara V. Mallina izrazila zahvalnost privremenom središnjem odboru na uloženom trudu, kao i A. Danhelovsky-u za izradjenu spomenicu, te za tim pristupila izboru društvenog predsjedničtva i upravljaćeg odbora.

Izabrani budu:

Za predsjednika Antun Tomić, c. kr. um. šumarnik.

Za podpredsjednika Hugo Grund, c. kr. šum. mјernik.

Za tajnika Vladoj pl. Köröskeny, kr. žup. nadšumar.

Za odbornike: Josip Ettinger, kr. nadšumar, Gjuro Bayer, vlastel. nadšumar, Franjo Ćordašić, izvjestitelj šumarstva kr. zem. vlade, Mijo Urbanić, c. kr. nadzornik za krajiške šume, Franjo Rossipal, vlastel. šumarnik, Vlastimir Vihodil, tajnik hrv.-slav. gospodarskoga društva, a pošto je tekom pretresa društvenih pravila broj odbornikah povišen od 6 na 8 članova budu još za odbornike izabrani: Antun Soretić, kr. šumarnik, izvjestitelj kod kr. financijalnoga ravnateljstva i Gjuro Pichler, c. k. nadšumar.

Za poslovodju skupštine bude izabran nadšumar Virgil Mallin.

Ponajprije uzeta su u pretres društvena pravila. O samom naslovu društva bila se je povela živahna razprava.

Poslovodja V. Mallin stavio je bio predlog, da se društvo zove »Hrvatsko-slavonsko-dalmatinsko-šumarsko društvo«, jer mu se čini, da je predloženi naslov »hrv.-slav. šumarsko društvo« pretjesan obzirom na zemlju i na šumarstvo, kojemu ovo društvo djelovanje svoje posvetiti želi.

»Ako već ne možemo — nastavlja predlagač — da ne povriedito ponos Slavonaca na njihove hrastove šume, primiti naslov gradjanske narodnosti naših kraljevinah na koje se

djelovanje družtva protezati ima, t. j. »Hrvatsko šumarsko družtvo«, tad uzmimo cielokupni naslov »Hrvatsko-slavonsko dalmatinsko šumarsko družtvo«. Čemu izključujemo Dalmaciju, koju povrh narodnosti naravna moćna spona Kraša i Velebita sa Hrvatskom spaja, spomenute bo gore jednaka tla i šumskog uzgoja zahtjevaju jednak rad, zajedničku skrb i trud, kao i primorske gole klisurine. Zašto da našu braću u Dalmaciji gonimo u istrijansko šumarsko družtvo, gdje sami Hrvatsku središtem priznavaju, šaljući svoje sinove na križevačko gospodarsko šumarsko učilište«.

Slavoljub pl. Nemčić predlaže, da se družtvo nazove »Hrvatsko šumarsko družtvo«, koje ujedinjuje ime naroda svih spomenutih prije zemalja, te ne misli, da bi Slavoncima bilo time učinjeno krivo ili nepravo.

Družtveni tajnik V. pl. Köröškenji zagovara po odboru predloženi naziv »Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo«.

Kod glasanja prihvaćen je predlog poslovodje V. Mallina, da se družtvo nazove »Hrvatsko-slavonsko-dalmatinsko šumarsko družtvo«.

Ostale ustanove po privremenom odboru predloženih družtvenih pravila prihvaćene su uz njeke neznatne promjene.

Pošto u smislu družtvenih pravila imade družtvo svojeg doživotnog pokrovitelja, to je predložio poslovodja, da se pokroviteljstvo družtva ponudi Prejasnomu Knezu Maximilijanu, Mariji Lamoral od Thurn i Taxisa. Skupština je predlog jednoglasno prihvatile te se u tu svrhu brzojavno obratila na Nj. kr. Visost naslijednu kneginju udovu Helenu Carolinu od Thurn i Taxisa, vojvodkinju Bavarske, u Regensburgu.

Na I. redovitoj glavnoj skupštini uzeto je povrh toga u pretres pitanje: »Koji su uplivи, što u nas prieče razvitak domaćega šumarstva, i kako bi se isti odklonuti dali?«

Izvjestiteljem ovoga pitanja bijaše žup. nadšumar VI. pl Köröškenyi.

Povodom živahne razprave, koja se je o tom pitanju razvila, stvoreno je više važnih rezolucija, kojimi je tako rekuć udaren program za budući rad šumarskoga društva, pak ē ih stoga ovdje doslovno navesti:

1. »Sadašnji šumski zakon od g. 1852. imade se promjeniti u njekojih ustanova, kako će odgovarati našim odnošajem i potrebam. Do sastavljenja novoga šumskoga zakona imade se sadanji strogo držati, a odštetni postupci po oblasti brže i strožije provadjati. Delegati imati će u njihovom području iztraživati obzirom na teritorialne šumske odnošaje zlo uplivajuće ustanove zakona, predložiti odboru valjana načela i sredstva, kojimi bi se mogao zakon na zadovoljstvo provesti i pronaći, koja su obćila potrebna, da se razmjerne jednakomu uživanju šuma temelj položi. Kada odbor ovaj materijal sakupio bude, imati će ga predložiti u svrhu pretresivanja novog šumskog zakona budućoj glavnoj skupštini.«

2. »Uprava sa obćinskim šumama u Provincijalu ima se povjeriti kao kod imovnih obćinah izključivo u ruke samostalnih i od političke oblasti nezavisnih gospodarstvenih ureda. Ovi uredi imadu neposredno biti podčinjeni narodno-gospodarstvenom odjelu visoke kr. zem. vlade. Ustrojstvo takovih gospod. ureda mora biti jednostavno i svrsi shodno.«

3. »Državni šumsko-redarstveni nadzor izvršiva visoka kr. zem. vlada vrhu svih bez razlike šuma preko posebno u tu svrhu namještenih šumarskih nadzornika.«

4. »Segregacije i po mogućnosti komasacije imadu se što brže provesti pa ma se iste i ureda radi odredile.«

5. »U svrhu širje naobrazbe šumara, koji imaju sposobljeni biti za samostalno vodjenje šumarskog gospodarstva, imala bi se ustrojiti posebna akademija u Zagrebu.«

6. rezolucija predlogom, da se uvedu tri vrsti izпитa nije primljena.

7. »Hrv.-slav.-dalm. šumar. društvo ima voditi šumarsku statistiku, u koju svrhu imalo bi tražiti podrpu iz zemaljskih sredstva.

8. »U svakom podžupanijskom odboru kr. zem. kulturnoga vijeća ima biti po mogućnosti jedan šumar, koji će tamo mnjenje šumar. društva zastupati.«.

Iz navedenih resolucija moći je jasno razabratи zanos prve društvene skupštine oko unapredjenja šumarstva u zemlji. Njake od tih resolucija jur su provedene, makar i u promjenjenom obliku, ali ih ima i takovih, koje su još i danas na dnevnom redu te čekaju na njihovo povoljno riešenje.

Konačno je skupština u pogledu društvenoga časopisa zaključila, da se isti izdaje pod naslovom »Šumarski list« svake četvrt godine i to na hrvatskom i na njemačkom jeziku.

Na ovoj glavnoj društvenoj skupštini ustanavljen je i prvi društveni proračun sa prihodom od 1.111 for. 48 nvč. i razhodom od 1.105 for.

Nakon dovršene glavne skupštine sastali su se skupštinari na banket u prostorijah gradjanske strieljane, gdje je vladalo najveće oduševljenje i sramačnost.

Sa obdržavanjem I. redovite glavne skupštine hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva spojen je poučni izlet u šume državne kod Lepavine, gdje je društvo na dne 15. listopada 1876. razgledalo razne šumske kulture i biljevišta, kao i razne naprave za transport drva, izvedene po Alexandru pl. Weissu iz Zagreba, koji je bio dostao ondje 2500 jutara državnih bukovih šuma.

Na tom izletu zatekla je društvo i brzjavna obaviest, da je Njegova Jasnost knez Maximilian od Thurn i Taxisa primio pokroviteljstvo nad hrvatsko-slavonskim šumarskim društвom. Ovu radostnu viest pozdravili su sakupljeni skupštinari sa trokratnim burnim Živio! i uz gruvanje mužara, a podjedno je društveno predsjedništvo žicom pozdravilo prvog družtenog pokrovitelja.

Napred navedene resolucije predložene su kr. zem. vlasti na uvaženje, koja ih je riešila naredbom od 23. siječnja 1877. br. 21.588. (Vidi svezak II Šum. l. za g 1877. str. 118. i 119).

Pošto je družtveni tajnik Vladoje pl. Köröskeny dne 2. prosinca 1876. preminuo, to je u odborskoj sjednici od 16. veljače 1877. povjerenovodjenje poslova tajničkih kao i uredništvo družtvenog časopisa odborniku Miji Vrbanicu.

U prvoj glavnoj skupštini prihvaćena družtvena pravila vraćena su upravljujućem odboru po kr. zem. vlasti neDOBRENA naredbom od 6. ožujka 1877. br. 3427 sa njekim opazkama. Naročito prigovorila je kr. zemaljska vlast predloženom naslovu družtva »Hrvatsko-slavonsko-dalmatinsko šumarsko družtvo«, te obzirom na postojeće zakone odredila, da iz naslova družtvenoga ima izostati riječ „dalmatinsko“ u u §. 1., i zatim riječ »Dalmacije« u §. 3. sl. a) i napokon u §. 24. lit. c) riječ »dalmatinskoga« — a prepušta se družtvu na volju, da se zove budi »hrvatsko-slavonskim šumarskim družtvom«, budi prema genetičkomu imenu naroda jednostavno »hrvatskim šumarskim družtvom«. Pri tom ne smeta, da se družtvo, zvalo se ono hrvatsko-slavonskim ili naprosto hrvatskim, služi na svom pečatu zemaljskim grbom, u kom se nalazi takodjer i grb kraljevine Dalmacije. (Vidi »Šum. list« svezak II. 1877. str. 120. i 121.)

U smislu gornje naredbe kr. zem. vlade preinačena družtvena pravila predložio je upravljujući odbor ponovno kr. zem. vlasti, koja ih je družtvu povratila uz obaviest, da je Njegovo c. i kr. Apostolsko Veličanstvo blagoizvolilo previšnjim rješenjem od 21 lipnja 1877. milostivo dozvoliti, da se u Zagrebu ustroji hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo na temelju predloženih družtvenih pravila, te da je uslijed toga kr. zem. vlasti naredbom od 17. srpnja 1878. br. 12.974 družtvena pravila odobrila.

O čemu je upravljujući odbor u sjednici od 6. kolovoza 1877. po družtvenom predsjedništvu izviešten.

* * *

II. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva obdržavana je na dne

10., 11. i 12. listopada 1877. u Sisku u dvorani »Narodne čitaonice. Prvobitno bilo je određeno, da se ova glavna skupština obdržaje u Osieku, nu pošto se je za tu skupštinu pre malo članova prijavilo bilo, to je u izvanrednoj glavnoj skupštini, držanoj dne 8. rujna 1877. u Zagrebu na predlog nadšumara V. Mallina odlučeno, da se II. redovita glavna skupština društva obdržaje u Sisku.

Pošto se je bio društveni predsjednik um. c. kr. šumarnik Ante Tomić uslijed preselenja u Samobor na časti predsjednika zahvalio, to je ova glavna skupština obavila ponajprije izbor novog društvenog predsjednika i tajnika.

Kao takav bude na predlog nadšumara V. Mallina acclamatiom izabran dotadanji društveni podpredsjednik Hugo Grund, a pošto je ovaj ovu čast sa zahvalnošću odklonio, bijaše izabran za predsjednika c. kr. nadzornik šuma Mijo Vrbanic, a za društvenog tajnika c. kr. šumar Adalbert Sandtner.

Iz izveštaja upravljujućeg odbora razabiremo, da je društvo tada brojilo 258 pravih članova i 37 podupirajućih članova te 121 predplatnika za »Šumarski list«. Proračun društva za g. 1878. ustanovljen je sa prihodom od 2115 for., razhodom od 1870 foz. odnosno viškom od 245 for.

Ovo glavnoj skupštini prisustvovao je kao gost c. kr. generalni nadzornik domaina i njekadašnji ravnatelj c. kr. šumarske akademije u Mariabrunnu Josip vitez Wessely, koji je tom prigodom držao zanimivo predavanje »O guljenju hrastove kore za strojbarstvo i koje šumarenje za ovaj način uporabe šuma odgovara«.

Na ovoj glavnoj skupštini bili su izabrani začastnimi članovi društva bivši društveni predsjednik Antun Tomić i Josip Wessely.

Za II. redovitu glavnu skupštinu društva bijaše postavljeno kao razpravni tema pitanje:

»Koja vrst uzgoja preporuča se za šume obćinske, i koja vrst drveća imade se za taj uz-

goj odabrat i obzirom na narodno gospodarstvene odnošaje?

Odbor ad hoc za razpravu ovoga pitanja predložio je, a skupština je prihvatile sliedeću rezoluciju:

»Pošto občinama putem segregacije odciepljene površine većim dielom nisu u šumske i paševinske izlučene, dočim občine mjesto čistog pašnjaka obrašćene površine od šumskog zemljišta izlučene dobiše, imade se najprije, gdje to već učinjeno nije, šuma od obrašćene površine, doznačene za užitak paševine, odciepiti.

Dočim se pako paševina niti sa šumsko-gospodarstvenimi niti sa poljodjelstvo-gospodarstvenim svrhama i onako ne slaže, te s vremenom višjem stepenu kulture pasti mora, imala bi se paša ostaviti samo za sadašnje prelazno doba, nu obzirom na glavnu svrhu »sume« na što manju površinu stegnuti.

U takovoj za sumu izlučenoj površini obzirom na odnošaje položaja, tla i podneblja kao i svrhu občinskih šumâ, te što veći proizvod u drvih naročito za gorivo, morao bi se bezuvjetno kako za občinske sume tako i za sume malih posjednika, predpostavljajući, da ovi za gospodarstvo prikladne i od paše izlučene površine posjeduju, uzgoj srednje sume, odnosno uredjeno preborno šumarenje preporučiti.

Pošto pako proti uvedenju ove vrsti uzgoja sliedeće zapriče suprot stoje, kao:

Ovaj način gospodarenja kao najsustavniji, zahtjeva kako u uzgoju tako i u šumarenju najzamašnijega strukovnog znanja uz izdašno brižljivo čuvanje;

zakonita zaštita, koja se današnjim šumskim zakonom sa dotičnim šumsko-redarstvenimi naredbami i propisi postići ne može, i napokon

nižji stepen naobraženja samoga pučanstva.

Za ukloniti ove zapriče imalo bi se dakle:

1. Nastaviti dostatan broj tehničko naobraženih šumara sa što moguće širjim djelokrugom, tome odgovarajućem materijalno zajamčenom stanju, uz izdašno od občine neodvisno šumsko pomoćno i čuvarsko osoblje;

2. Današnji šumski zakon u pogledu gospodarenja i obrane šuma obstojećim odnošajem svrsi shodno udesiti, odnosno nadopuniti;

3. Pučanstvu svrhu i korist šume predočiti i razjasniti.

U pogledu odgajanja vrstih drveća djelovati je u obće, da se mješovite sastojine odgajaju. Obzirom pako na položaj, tlo, podnebje kao i ostale narodno-gospodarstvene potrebe pučanstva, ima se izbor vrstih drveća i njihov razmjer u smjesi dotičnom šumaru prepustiti.

Po dojakošnjem izkustvu i po obstojećih odnošajih naše zemlje mogu se preporučiti:

U bregovitom i gorskom predjelu polag položaja i tla: bor, omorika; na visočinah i hrbetih: hrast, kesten, topola, breza; na ravninah: hrast, lužnjak, jasen, brest, vez, klen, jalša, topola i breza. U stanovitih okolnostih u gori bukva, u ravnini grab».

Sa obdržavanjem II. redovite glavne skupštine bijaše spojen izlet u šume kneza Thurn i Taxisa kod Lekenika i Pešćenice te su pregledane izvedene kulture, i omedjašivanje šuma. Skupštini bili su srdačno dočekani i gostoljubivo primljeni sa strane kneževskog osoblja, a na čelu mu nadšumara Gjure Bayera.

* * *

III. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je na dne 20. listopada 1878. u Križevcima.

Na II. glavnoj skupštini bilo je doduše zaključeno, da se III. glavna društvena skupština obdržaje u Kraljevici u hrvatskom Primorju. Nu pošto se je za to mjesto prijavilo bilo do konca kolovoza 1876. samo 6 članova, to je upravljajući odbor sazvao bio za 21. rujna 1878. vanrednu glavnu skupštinu u Zagreb, koja je zaključila, da se III. redovita glavna skupština obdržava u Križevcima ili u Belovaru.

Iz tajničkog izvještaja razabiremo, da društvo ove godine broji 2. začastna člana, 29. podupirajućih članova, 243 prava člana i 111 predbrojnika.

Glasom zaključnog računa za g. 1877. iznosio je prihod u toj godini 1694 for. 65 nč. a razhod 1430 for. 53 nč.

Pošto se je družtveni podpredsjednik Hugo Grund na toj časti zahvalio bio, to je na ovoj glavnoj skupštini izabran za podpredsjednika družtva Antun Soretić, kr. šumarnik i i šumarski izvjestitelj kod kr. zem. financijalnog ravnateljstva u Zagrebu.

Ova glavna skupština uzela je u pretres i dva strukovna pitanja i to :

1. »Koju nam korist pružaju usglobljene šume (občinske šume i šume imovnih občina) napram razdieljenim šumama glede šumske uprave?«

2. «Da li je dioba segregiranih občinskih šuma sa narodno gospodarstvenoga a napose pako sa šumarskoga stanovišta u Hrvatskoj probitačna ili ne?«

Izvjestiteljem ovih pitanja bijaše nadšumar križevačke imovne občine Bogoslav Hajek a nuzivjestiteljem nadšumar gjurjevačke imovne občine Virgil Mallin.

Povodom razprave o navedenim pitanjima prihvatila je glavna skupština sliedeće po nadšumaru V. Mallinu stvorene rezolucije :

I. »Neka se visoka kr. zemaljska vlada umoli, da osobitom naredbom dopuštenu mogućnost razdjelbe urbarskih občinskih šuma na selišta, ili u zajednici stojećih, naročito imovinskih šuma na političke ili porezne občine, samo na sbilja opravdanu nepristranimi vještaci dokazanu nuždu stegne.

Za zajedničko uredjenje i rukovodjenje uprave i šumskog gospodarstva i obrane šuma neka visoka kr. zemaljska vlada svojim uplivom na urbarske občine djeluje, da više njih bud u upravno-gospodarstvenu, bud u bar šumsko-čuvarsku zajednicu ujedini uz razmjerni doprinos po ključu uživanja iz odnosne urbarske u zajednici stojeće šume, koja i nadalje ostaje podpuno vlastništvo dotične urbarske občine.«.

II. »Neka se vis. kr. zem. vlada umoli :

a) Za konačno provedenje segregacije, a međutim za postavljenje strukovnoga upravitelja za šume, koje u provedbi

segregacije stoje, do vremena, dok se nakon predaje segregirani dielovi obstojećoj uporabi podvrgnu.

b) Pozivom na resoluciju skupštine hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva, obdržavane dne 10. listopada u Sisku, imade se najprije, gdje to već učinjeno nije, šuma od obrašćene površine, doznačene za užitak paše, odciepiti.

c) Od prihoda iz prodaje drveta u odnosnih urbarskih šumah ima se odgovarajuća svota u postotcima za pošumljenje ili nabavu sjemena izlučiti, te obćinari na šumske radnje putem ovrhe pritegnuti, ako takove dobrovoljno u opredijeljenom roku obavljni ne bi«.

III. Neka se visoka kr. zemaljska vlada umoli:

a) Da u sporazumlenju sa c. k. vojnim zapovjedničtvom kao zemaljskom upravom oblasti za Krajinu, skupštinu delegata svih imovnih obćina sazove u svrhu, da se liepa institucija krajiških imovnih obćina na temelju zakona od 15. lipnja 1873. jedinstveno uredi. Ova sazvati se imajuća skupština imala bi poglavito viečati i ustanoviti, na koji način da se osnuje zajednička imovinska zaklada, koliko bi u razmjeru prema imovini i godišnjem prihodu imala pojedina imovna obćina u tu zakladu pridonašati, te tko bi imao upravljati tom zajedničkom zakladom, koja bi imala zadaću, da svojim kamatima pokriva ne samo beriva činovnika i službenika nego i mirovine u zakonima propisanom iznosu; da se mogu činovnici i službenici premještati iz jedne u drugu imovnu obćinu.

Nadalje imale bi ove visoke zemaljske vlade u sporazumlenju sa imovnim obćinama opredijeliti, kako se imaju sjegurno i kamatonosno uložiti glavnice imovnih obćina, opredijeljene za investicije, do dobe njihove uporabe, za tim u koje se svrhe poglavito i u prvom redu ove glavnice upotriebiti smiju.

b) Da se osnuje kod kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, posebni šumarski odsjek za imovne i urbarijalne obćine.

c) Da se razprave glede šumskih šteta u duhu šumskoga zakona što brže riešavaju, da se shodnim naredbama digne ugled

šumarskog osoblja kao javne straže, a naročito, da se na skroz zanemareno ućerivanje šumskih odšteta osobiti obzir uzme«.

Sa obdržavanjem III. redovite glavne skupštine bijaše spojen poučni izlet u šume Borje i Topolje križevačke imovne obćine, za tim u šumu Borik gjurgjevačke imovne obćine.

* * *

U g. 1879. nije obdržavana redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva, pošto je društvo prisustvovalo »velikoj skupštini austrijskog državnoga šumarskoga društva u savezu sa hrvatsko-slavonskim i kranjsko-primorskim šumarskim družtvom«, držanoj od 7. do 10. rujna 1879. u austrijskom i hrvatskom Primorju sa postajami Divača, Rieka i Senj.

Na ovoj skupštini zastupao je hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo družveni predsjednik Mijo Vrbanić, a prisustvovalo je i više družvenih članova.

Skupštini je predsjedao generalni nadzornik dobara g. Josip vitez Wessely. Skupština je imala da razpravi pitanje:

»Osebine pošumljenja Kraša u savezu sa osobitimi svojstvi Kraša i osobitim obzirom na izkustvo, stečeno dosad u Austro-Ugarskoj monarhiji«.

Usljed obširne razprave, koja se je vodila o ovom pitanju bude konačno prihvaćena sliedeća resolucija:

»Obzirom na bezdvojbeno napredovanje i povećanje kraških golieti, kao i na silnu potrebu brze i kriepke pomoći, zaključuje zajednička skupština državnoga austrijskoga, hrvatsko-slavonskoga i kranjsko-primorskoga šumarskoga društva: umoliti svoga predsjednika, da na shodnih mjestih predloži, neka se čim prije izdaju u pojedinih kraških zemljah zakoni, uređujući jedino kraško pitanje«.

Povodom obdržavanja ove velike zajedničke skupštine, držalo je hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo na dne 9. studenoga 1879. u Zagrebu svoju III. izvanrednu glavnu skupštinu pod predsjedanjem družvenoga podpredsjednika Antuna Soretića.

Iz tajničkog izvještaja razabiremo, da je družtvu u g. 1879. brojilo 2 začastna člana, 35 podupirajućih članova, 292 prava člana i 114 predbrojnika, ukupno 443 člana. Glasom zaključnog računa za g. 1878. iznosio je pako prihod družtva u toj godini 2155 for. 44 novč. a razhod 1805 for. 11 novč. te višak 350 for. 38 novč.

Povodom te godine proslavljenog srebrnog pira Njihovih Veličanstva pozvao je upr. odbor družtva, ponukan po austr. državnom šumarskom družtvu, sve političke urede i oblasti, gradove i obćine, imovne obćine i veleposjednike, kao što i sva gospodarska družtva u Hrvatskoj i Slavoniji, da na uspomenu pira zasade drveće. Ovim poticanjem hrv.-slav. šumarskoga družtva zasadjeno je ne samo na tisuće voćaka, nego i mladih šuma, dapače i veličanstvenih šetališta i perivoja kao vječni znakovi vjernosti i odanosti drevnoj vladalačkoj kući.

Pošto se je na ovoj glavnoj skupštini imao obaviti izbor 4. družtvenih odbornika, to budu kao takovi izabrani: Gustav Pauza, nadšumar II. banske im. obćine, Dragutin Hlava, kr. profesor šumarstva u Križevcima, Franjo Kesterčanek, kr. asistent na gosp. šum. učilištu u Križevcima i Demetrović Gjuro, kot. šumar u Jaski.

Prema tomu sačinjavahu družtvenu upravu: Mijo Vrbančić, kao predsjednik; A. Soretić, kao podpredsjednik; A. Sandtner, tajnik; te odbornici: F. Čordašić, J. Ettinger, V. Vichodil, F. Rossipal, Gj. Bayer, D. Hlava, F. Kesterčanek, G. Pauza i Gj. Demetrović.

Ova glavna skupština usvojila je zaključak upravljujućeg odbora od 13. listopada 1879., da se počam od g. 1880. družtveni časopis »Šumarski list« izdaje samo na hrvatskom jeziku.

Povodom razlaganje nadšumara V. Mallina prihvaćena je na skupštini resolucija:

»Da se upravljujući odbor hrvatsko-slavonskoga šumar. družtva u ime družtva obrati na vis. kr. zemaljsku vladu molbom, neka posreduje, da se ustanove nagodbenoga zakona *

medju kraljevinama Ugarskom i Hrvatskom, koje nalažu da se u Hrvatskoj prije svega samo domaći sinovi za javne državne službe upotrebiti smiju, takodjer i na državne šumarske činovnike protegne, imenito pako da nastoji, da se pitomcem kr. šumarskog učilišta u Križevcima mesta kr. državnih šumarskih činovnikah osseguraju. *

* * *

IV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je dne 8. i sliedećih dana mjeseca kolovoza 1880. u Vinkovcima.

Glasom izvještaja tajnika brojilo je društvo u g. 1880. 9 počastnih članova, 34 podupirajuća člana, 268 pravih članova, i 82 predbrojnika ukupno 393 člana.

Prema zaključnom računu iznosio je prihod društva u god. 1879. . . . 2660 for. 35 nvč. a razhod 1892 for. 64 nvč. te je prema tomu koncem god. 1879. iznosila imovina društva u gotovom 767 for. 81 nvč.

Na ovoj glavnoj skupštini izabran je ponovno predsjednikom društva c. k. šumarski nadzornik Mijo Urbanić, zatim odbornicima: Slavoljub Rosipal, šumarski nadzornik, Jakob Furlan, žup. nadšumar, i Milan Koča povjerenik kat. prociene; a za tajnika i urednika družtvenoga časopisa izabran je Fran Kesterčaneck, profesor šumarstva.

U pogledu družtvenoga časopisa »Šumarskoga lista« bude zaključeno, da se ovaj izdaje počam od g. 1881. šest puta na godinu t. j. svaki drugi mjesec.

U ovoj glavnoj skupštini izabrani su na predlog upravljućeg odbora začastnim članovi društva: c. kr. umirovljeni ravnatelj šuma vojne Krajine Josip Kargl, c. kr. umirovljeni šumarnik Franjo Kadić, c. kr. umirovljeni profesor šumarske akademije u Mariabrunnu Franjo pl. Grossbauer; akademik dr. Bogoslav Šulek, c. kr. profesor šumarstva dr. Arthur barun Seckendorf, ravnatelj šumarske akademije u Tharandu dr. Fridrich Judeich i profesor šumarstva dr. M. R. Pressler.

Nadalje je na ovoj skupštini usvojen predlog nadšumara V. Mallina, da odbor na dnevni red dođuće glavne skupštine stavi razpravu »Kako bi se imala urediti šumska uprava za imovne i urbarijalne obćine u Hrvatskoj?«.

Povrh toga stvoreni su sliedeći zaključci:

1. Upravljujući se odbor ovlašćuje, da na ime družtva opetovano visoku kr. zem. vladu umoli, da kr. šumarsko učilište u Križevcima čim skorije podigne na stupanj »Akademije šumarstva«.

2. Upravljujući se odbor ovlašćuje, da na ime družtva toli vis. kr. zemaljsku vladu, koli c. kr. glavno zapovjedništvo umoli, da blagoizvole pospješiti uvedenje odgovarajućega novoga šumskoga zakona.

3. Da upravljujući odbor u ime družtva visokoj kr. zem. vladu podnese molbu, da se naredba i ustanove, tičuće se polaganja višega državnoga izpita za samostalnu šumarsku upravu svrhi i zahtjevom znanosti odgovarajuće urede.

Ova glavna skupština razpravila je dva strukovna pitanja i to:

a) »Koja su najglavnija tehnička obilježja hrvatsko-slavonske hrastovine, osobitim obzirom na uporabivost iste u bačvarskoj obrti«. Referentom ovoga pitanja bijaše profesor F. K. Kesterčanek, a koreferentom vl. šumarnik V. Rački.

b. »Da li se preporučuje u najnovije doba mah preotimljujuće uvadjanje četinjača šuma u Hrvatskoj i Slavoniji, osobitim obzirom na šumarsko-gospodarske kao i finansijske odnošaje; ako da, zašto, ako ne, zašto ne?« Referatu ovoga pitanja preuzeše šumar Dragutin Laksar i šum. protustavnik Dragutin Nanicini.

Povodom odnosnih razprava stvorena je glede drugoga pitanja sliedeća resolucija:

»Dosadanje izkustvo govori za to, da se za Hrvatsku i Slavoniju toli obzirom na narodno gospodarske, koli obzirom na šumarsko-finansijske odnošaje može samo iznimice uzgoj četinjača preporučivati«.

Sa IV. redovitom glavnom družtvenom skupštinom bio je spojen poučan izlet u šume Dragutina grofa Eltza, vlastelina

vukovarskog i u šume brodske imovne obćine, gdje su izletnici bili najsrdačnije primljeni i gostoljubivo podvoreni.

* * *

V. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva obdržavana je na dne 7. kolovoza 1881. u Krapini u hrvatskom Zagorju.

Sa ovom glavnom skupštinom spojen je bio poučni izlet u šume kneza Windischgraetza u Rohitschu u Štajerskoj i u šume grofa Ivana Draškovića u Trakošćanu.

Na ovoj glavnoj skupštini izabran je u mjesto zahvalivšeg se odbornika Franje Čordašića družtvenim odbornikom Dr. Vjekoslav pl. Köröskenyi.

Podjedno je izabran začastnim članom družtva velezaslužni šumarnik baruna Prandau-a Adolfo Danhelovsky.

U razpravu uzeta su sliedeća pitanja:

1. »O preinaci postojeće naredbe za polaganje viših državnih izpita za samostalnu šumarsku upravu«, o kojemu je referirao učitelj šumarstva Fran Kesterčanek.

2. »O preustrojstvu gospodarenja i uprave naših obćinskih šuma«, o kojemu su referirali nadšumar V. Mallin, nadšumar M. Zobundđija i šumar M. Prokić.

Predložena osnova naredbe za polaganje viših državnih izpita prihvaćena je po skupštini uz njeke promjene, te je u jednu na predlog referenta zaključena još sliedeća resolucija o tom predmetu:

»Sakupljeni šumari Hrvatske i Slavonije na V. glavnoj skupštini hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva zaključuju na visoku kr. zemaljsku vladu upraviti putem predsjedništva sliedeću smiernu molbu:

1. Da visoka kr. zem. vlada blagoizvoli čim prije netom prihvaćenu novu naredbu o polaganju šumarskih državnih izpita običajnim putem izdati i u krije post staviti.

2. U interesu stvari željeti bi nadalje bilo, da visoka kr. zemaljska vlada osim spomenute naredbe blagoizvoli još i posebni naputak o dužnostih i djelokrugu izpitnoga povjerenstva izdati, koji bi imao naravno strogo odgovarati smislu same naredbe.

3. Neka visoka kr. zemaljska vlada shodne mjere odredi, da se do sada postojeći zakon o preustrojstvu kr. šumarskog učilišta u Križevcima svrsi shodno bar u toliko promieni, da se u buduće u šumarske tečaje primaju za redovite slušatelje samo takovi kandidati, koji se mogu izkazati svjedočbami vrhu bar 6 sa dobrim uspjehom svršenih razreda kojeg srednjeg učilišta; od t. z vanrednih slušatelja pako, da se svakako bar trogodišnja praksa zahtjeva kano preduvjet dolaska na zavod.

4. Smatrujući isto tako važnim, da se mladićem, koji ostavljaju šumarski zavod, bar prilika pruži po malo se praksi priučiti, ter da si isti tim i same preduvjet polaganja gori spomenutog izpita i zbilja pribaviti uzmognu, to molimo, da bi visoka kr. zemaljska vlada blagoizvolila čim prije shodna odrediti dati, da se kod nas u Hrvatskoj i Slavoniji primjereni broj šumarsko-vježbeničkih mjeseta, i to toli u državnoj službi, koli i kod obćina i privatnika, ustroji i za abituriente šumarstva kr. šumarskog učilišta u Križevcima osigura“.

Prigodom razprave, koja se je bila razvila o drugom od napred navedenih pitanja stvorena je bila sliedeća rezolucija:

»Skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva, na kojoj su svestrano iztaknute mane obstojećih zakona ob inštituciji imovnih kao i urbarijalnih obćina s osobitim obzirom na upravu i gospodarenje, priznaje doduše poboljšanje stanja i mana uvedenjem »zakona organizacije imovnih obćina« od 11. srpnja ove godine, a glede urbarskih normativnom naredbom od 4. ožujka 1871., nu moli podjedno visoku kr. zemaljsku vladu, da blagoizvoli u svrhu pretresanja i izprave pomenutoga zakona kao i naredbe, poštne ne odgovaraju unapredjenju gospodarstva i uprave, sazvati u Zagreb čim prije enquetno povjerenstvo, ter pozvati u isto takodjer i po današnjoj skupštini izabranih 9 članova, koje će povjerenstvo konačno imat podnjeti izradak pomenutog zakona i naredbe visokoj kr. zemaljskoj vladu u svrhu provedenja kroz sabor; ujedno neka ovomu povjerenstvu visoka kr. zem. vlasta blagoizvoli i za sada manjkavi i nepotpuni šumski zakon na pretres i izpravak povjeriti dati.«.

Primiv skupština ovu rezoluciju izabrala je ujedno u enquetno povjerestvo sa strane društva članove: Jakoba Furlana, Miju Zobundiju, Otokara Boučeka, Adolfa Danhelovsky-a, Adolfa Herzla, Gustava Pauzu, Gustava Polaka i Vilima Dojkovića.

Konačno mi je spomenuti, da je društvo brojilo u g. 1881. 8 počastnih članova, 316 pravih i podupirajućih i 71 predbrojnika.

* * *

VI. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je na dne 13.—15. kolovoza 1882. u Zagrebu.

Na ovoj glavnoj skupštini obavljen je izbor njekoliko novih društvenih odbornikah, kojim je bilo izminulo tekuće trogodište, te bijahu izabrani: za društvenog podpredsjednika kr. šumarnik Ante Soretić, za tajnika profesor dr. Vj. Körösköny, za odbornika i urednika »Šumarskog lista« profesor Fran Kesterčanek, za odbornike: kr. nadšumarnik Julijo Anderka, kr. nadzornik Josip Ettinger, kr. prof. Vladimir Kiseljak, kr. žup. nadšumar Jakob Furlan, vl. nadšumar Gjuro Bayer, vl. šumarnik Franjo Rossipal i kr. šumar Robert Fischbach.

Ova glavna skupština uzela je u pretres »nacrt novog šumskog zakona«, što ga bijahu izradili Dragutin Laksar i Vilim Dojković, te je ovaj nacrt zakona uputila društvenom upravljujućem odboru na dalnju štilizaciju u smislu zaključka glavne skupštine.

Osim toga usvojila je ova glavna skupština predlog nadšumara V. Mallina: »da se izaberu dva člana, koji bi skupa sa upravljujućim odborom društva imali sastaviti naert osnove organizacije obće šumarske uprave, ter istu osnovu podnjeti visokoj vlasti odnosno banu.

Ujedno pako, da se od strane skupštine umoli visoka vlasta, da upitnu dvojicu izvoli pozvati takodjer u povjerestvo

koje će imati razpravljati političku reorganizaciju zemlje»; kao takovi budu po skupštini izabrani nadšumari Virgil Mallin i Jakob Furlan.

Sa obdržavanjem ove glavne skupštine bio je spojen izlet na Sljeme, kojemu se izletu pridružiše i članovi odbora hrvatskog planinskog društva.

Što se tiče broja družtvenih članova, to je društvo god. 1882. brojilo 8 počastnih članova, 306 pravih i podupirajućih članova i 70 predbrojnika ukupno 384 člana. Prihod društva iznosio je u g. 1881. 1888 for. a razhod 1401 for. 27 novč.

* * *

VII. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je 12. kolovoza 1883. u Ogulinu.

Iz tajničkog izvještaja, koji bi predložen ovoj glavnoj skupštini razabiremo, da je sa strane društva na dne 15. veljače 1883. predana bila Preuzv. g. banu Ladislavu grofu Pejačeviću predstava sbog potrebitog preustrojstva šumarske uprave u zemlji.

Po prošlogodišnjoj glavnoj skupštini prihvaćeni i u smislu zaključakah iste po upravljujućem odboru nadopunjeni naert novog šumskog zakona bijaše predan na pravnu ocjenu dru. Marijanu Derenčinu.

U g. 1883. brojilo je društvo 9 začastnih članova, 33 podupirajuća člane, 245 pravih članova i 60 predbrojnika.

Prihod društva iznosio je pako u g. 1882. 2338 for. 12 nč., a razhod 1578 for. 56 nč., a višak 759 for. 56 nč.

Na ovoj glavnoj skupštini uzeta su u pretres nova družtvena pravila, te je skupština predloženu preinaku starih pravila uz neke promjene prihvatile i zaključila, da se nova pravila podnesu kr. zem. vradi na odobrenje.

A pošto je društvo u to doba imalo već 1000 for. u štedionici uloženog viška, to je glavna skupština na predlog tajnika zaključila, da društvo osnuje zakladu za podporu ubogih šumarskih udovicah sa iznosom od 5000 for. Skupština je k jednu prihvatile i pravila odnosne zakladnice te konačno na

predlog nadšumara V. Dojkovića zaključila da se zaklada po prvom družtvenom tajniku i osnivaču družtva nazove »zaklada na uspomenu prvog tajnika šumarskoga družtva. žup. nadšumara Vladoje Köröskeny-a«.

Kao razpravni tema za ovu glavnu skupštinu bijaše opredieljeno pitanje: »Kako bi valjalo na temelju redovite preborne sječe u brdskih i planinskih predjelih šume uživati, odnosno urediti gospodarenje istih osobitim obzirom na vladajuće abnormalne odnošaje u "gornjoj Krajini«, a za izvjestitelja bijaše opredieljen nadšumar M. Zobundjija. Nu obzirom na malen broj prisutnih skupštinara bude zaključeno, da se odnosna razprava izvjestitelja objelodani u »Šumarskom listu«.

Konačno je na ovoj glavnoj skupštini obavljen izbor novog družtvenog predsjednika te je kao takav izabran kr. šumarski ravnatelj Emil Durst, nadalje tajnikom dr. Vjekoslav pl. Köröskeny, a odbornikom nadšumar Dragutin Laksar.

Sa ovom glavnom skupštinom bijaše spojen izlet u državne šume kod Jasenka i Gomirja, kao i u šume kneza Thurn i Taxisa.

* * *

VIII. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva obdržavana je dne 26. listopada 1884. u Zagrebu.

U prvi početak bilo je zaključeno, da se ova glavna skupština održi u Novoj gradiški nu uslijed nepogoda vremena morala se ista odložiti, te je odlučeno, da se u Zagrebu drži poslovna skupština.

Pošto je visoka kr. zem. vlada svojim riešenjem od 5. siečnja 1884. br. 47.781 ex 1883 odobrila nova družtvena pravila, to je na temelju istih obavljen novi izbor družtvene uprave te budu izabrani: Milan Durst predsjednikom, Mijo Urbanić prvim podpredsjednikom, Julijo Anderka drugim podpredsjednikom, Dr. V. Köröskeny tajnikom, nadalje odbornicima: Ante Soretić Josip Ettinger, Franjo Rossipal, Robert Fischbach, Fran

Kesterčanek, a odborskim zamjenicima odnosno delegatima družtva: Dragutin Laksar, Vladimir Kiseljak, Hugo Grund, Ferdo Zigmundovsky i Vatroslav Rački.

Podjedno je skupština stvorila više važnijih zaključaka i to:

1. Da se družtveni časopis »Šumarski list« počam od 1. siečnja 1885. pretvori u mjesecnik i tiska u 600 eksemplara.

2. Da se svi članci pisani po suradnicih u listu, izuzam različitih viestih, imadu u načelu nagradjivati, po ključu, koji će upravljujući odbor dogovorno sa urednikom ustanoviti.

3. Da se imade odbor pobrinuti za klubske prostorije.

4. Da se uredničtvu šumarskoga lista preporuči neka posveti posebni mar i onim čitateljem lista lugarskoga stališa.

Nadalje je prihvaćena resolucija šumara Martina Starčevića: »da se upravljujući odbor pozove, neka visokoj kr. zem. vladu podnese svrsi shodnu predstavku u pogledu odstranjenja raznih manjkavosti u našoj šumarskoj upravi u obće, a napose i gledom na šumsko-redarstveni djelokrug naših političkih oblastih«. Ovu resoluciju popratio je predлагаč sa obširnim 17 točaka obuhvaćajućim obrazloženjem.

Zatim je prihvaćena resolucija nadšumara D. Laksara »da se upravljujući odbor pozove neka toli visokoj vladu, koli i visokom saboru, podastre obširnu predstavku u pogledu pospješenja svrsi shodne reorganizacije kr. šumarskog učilišta u Križevcim«.

Konačno mi je spomenuti, da je naše družtvo g. 1884. po prvi puta do bilo iz zemaljskih sredstava doznačenu podporu od 400 for. za promicanje družtvenih svrha, koju od toga vremena družtvo stalno uživa samo u povišenom iznosu.

Broj članova iznosio je g. 1884. 9 začastnih članova, 7 utemeljiteljnih članova, 21 podupirajućih članova, 196 članova I. razreda, 193 člana II. razreda i 10 predbrojnika, ukupno 449 članova.

U god. 1883. iznosio je prihod družtva 2989 for. 07 nvč. a razhod 1708 for. 25 nč., odnosno višak od 1708 for. 25 nč.

U g. 1885. izgubilo je hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo svojeg pokrovitelja Prejasnoga kneza Maksimilijana Maria Lamorala od Thurn i Taxisa, koji je na dne 29. svibnja 1885., nahladivši se u lovnu, preminuo u mlađahnoj dobi od 23. godine.

U g. 1885. bijaše opet odredjeno, da se IX. redovita glavna skupština društva obdržava u Novojgradiški, ali se sbog nenadano nastupivših nepredvidljivih zaprieka ova namisao nije izvesti mogla, već je na dne 16. studenoga 1885. sazvana izvanredna IX. glavna skupština u Zagreb.

Na ovoj glavnoj skupštini bude izabran za II. družtvenoga podpredsjednika grof Rikard Sermage.

K jednu budu usvojene sliedeće resolucije i to:

1. Na predlog žup. nadšumara F. Kesterčaneka: »IX. glavna skupština hrv.-slav. šumarskoga društva zaključuje, da upravljujući odbor čim prije podnese visokoj kr. zem. vlasti obrazloženu predstavku u pogledu izdanja zakona za uredjenje šumarske uprave t. z. urbarnih imovnih obćina u Hrvatskoj i Slavoniji.«

2. Na predlog šumara M. Starčevića: »IX. glavna skupština hrv.-slav. šumarskoga društva pozivlje upravljujući odbor društva, da obzirom na podnešeno skupštini obrazloženje M. Starčevića sastavi, te visokoj kr. zem. vlasti podnese predstavku da visokoista po smislu obstojećega zakona za imovne obćine (krajiške) od g. 1881. (§. 8.) ustroji za karnostni postupak proti činovnikom i službenikom imovnih obćina, posebni disciplinarni senat uz postupnik kako no obstoji za državne šumske činovnike, te u kojemu senatu svakako da bude imovna obćina zastupana.«.

U g. 1885. podnio je upravljujući odbor kr. zem. vlasti više predstavka kao: 1. da se upravljujućem odboru dostave sve naredbe, okružnice, natječaji, oglasi i imenovanja, tičuća se šumarske struke, u svrhu uvršćivanja u »Šumarski list«;

» 2. da se kod imenovanja kulturnih vjećnika što više obzir uzme na šumarsku toli važuu narodno-gospodarstvenu granu u nas;

3. da kr. zem. vlada izda sbirku zakona i naredaba, odnosećih se na šumarstvo i na lovstvo;

4. da se zemaljska subvencija za pošumljenje hrvatskog Kraša povisi od godišnjih 2000 for. na 10.000 for.

U g. 1885. brojilo je hrv.-slav. šumarsko društvo: 9 začastnih članova, 21 utemeljitelnog člana, 26 podupirajućih članova, 206 članova I. razreda i 257 članova II. razreda ukupno 519 članova.

Prihod društva iznosio je u g. 1884. do 2341 for. 90 nov. a razhod 2080 for. 04 novč. odnosno višak 261 for. 86 novč.

* * *

X. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržava je dne 8. rujna 1886. u Novojgradički.

Na ovoj glavnoj skupštini razpravljeno je strukovno pitanje: »Koji su uzroci, da u posavskih šumah naravnim pomladjivanjem odgojene sastojine, većim dijelom zapremljuje jasenovina i brestovina, te koja su najshodnija sredstva, da se tomu predusretne?«

Izvjestiteljima ovog zanimivog i važnog pitanja bijahu kr. šumar Josip Kozarac i vl. šumarnik Mijo Radošević.

Nakon svestranog razmatranja i podulje debate o ovom pitanju usvoji skupština s osobitim obzirom na obrazloženje Josipa Kozarca sliedeću rezoluciju:

»Dosadanji način pomladjivanja hrastika s pet-godišnjom predzabranom uz sadanje stojbinske odnošaje nekih srezova, pokazao se je ne samo nesigurnim već i skupocienim, da će ga valjati što skorije drugim shodnjim zamieniti i to takovim, koji će nam osigurati odgoj hrastovine, a oslabiti navalu jasenovine.«

Nadalje je na ovoj glavnoj skupštini zaključeno, da se razpiše natječaj uz nagradu od 400 forinti za jednu literarnu radnju na polju domaće struke.

U g. 1886. imalo je društvo: 9. začastnih, 26 utemeljitelja, 32 podupirajuću člana, 206 članova I. razreda i 350 članova II. razreda i 26 predbrojnika ukupno 649 članova.

Na ovoj glavnoj skupštini izabran je začastnim članom Gustav Ernest Hempel, profesor šumarstva na c. kr. visokoj školi za zemljotežtvo u Beču.

Prihod društva u g. 1885. iznosio je 2676 for. 88 novč., a razhod 2624 for. 88 novč., višak 25 for.

* * *

XI. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je na dne 11. rujna 1887. u Zagrebu.

Na ovoj glavnoj skupštini obavljen je izbor društvene uprave, te bijahu izabrani za: predsjednika kr. šum. ravnatelj Milan Durst; za I. predsjednika hr. vladin šumarski nadzornik Mijo Urbanić; za II. podpredsjednika kr. šumarnik Antun Soretić; za tajnika kr. žup. nadšumar Fran Kesterčanek; za odbornike: Josip Etinger, Robert Fischbach, Hugo Grund, Ivan Kolar i Vatroslav Rački; za zamjenike odbornika Dragutin Laksar, Gustav Pausa, Ferdo Zikmundovsky, Gustav Kraus i Vilim Dojković.

Ova glavna skupština zaključila je dvie rezolucije i to:

1. na predlog nadšumara Makse Prokića: »da se visokoj kr. zem. vlasti posebnom predstavkom predoči prieka potreba za što skoriju preinaku zakona od g. 1881., o krajiskih imov. občinah« :

2. na predlog kr. žup. nadšumara Ladislava pl. Kraljevića: »da se visoka kr. zem. vlast obzirom na izradjene i u »Šum. listu« otiskane nacrte osnova i naputaka za preustrojstvo šumarske uprave u županijah zamoli, neka čim prije sazove povjerenstvo, koje bi imalo ustanoviti po kojih načelih, da se uredi šumarstvo u Hrvatskoj i Slavoniji, te da se ovo spoji s predlogom odnosno sa zaključkom o reviziji zakona za imovne občine od g. 1881«.

Iz tajničkog izvještaja razabiremo, da je družtvu imalo u g. 1887. do 7 začastnih članova, 31 utedeljiteljnog člana 30 podupirajućih članova, 230 članova I. razr. 418 članova II. razr. i 25 predbrojnika ukupno 741 člana.

Pošto se je bio odbornik F. Kesterčanek koncem g. 1886. zahvalio na uredničtvu družvenog časopisa, to je ovo preuzeo družveni podpredsjednik Mijo Vrbanić.

Usljed g. 1886. razpisanoj natječaji za literarnu radnju nije bio stigao nikakav rukopis, pak je stoga u g. 1888. ovaj natječaj ponovljen.

* * *

XII. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga družtva obdržavana je dne 28. do 30. kolovoza g. 1888. u Mitrovici.

Sa ovom glavnom skupštinom spojen je bio izlet u šume petrovaradinske imovne obćine u šumariji morovićkoj. Nakon izvještaja upravitelja gospod. ureda nadšumara Makse Prokića, »o šumah i šumskom gospodarstvu petrovaradinske imovne obćine«, uzeto je u razpravu pitanje: »Kako bi se dalo najbolje doskočiti oskudici na ogrevnih drvih kod imovnih obćina u Slavoniji«. Izvestiteljima ovoga pitanja bijahu nadšumar-procienitelj Gjorgje Koča, koji ga je temeljito objasnio obzirom na prilike brodske imovne obćine i nadšumar-procienitelj Pavle Barišić, koji ga je razpravio sa stanovišta petrovaradinske imovne obćine.

Povodom debate, koja se je bila razvila o ovom pitanju prihvaćena je konačno sliedeća resolucija:

»Budući da bi se sbog dokazanog pomanjkanja drva za ogrev u sječivih šumah brodske, a dijomice i u šumah petrovaradinske imovne obćine koli s gledišta šumsko-financijalnog, toli i s gledišta racionalnoga gospodarenja sa šumami u obće neumjestno, dapače nedopustivo bilo, da se pravoužitnikom na ime njihove pripadajuće kompetencije na ogrevnom drvu doznačuju stojeća hrastova debla, koja su većim dijelom

za tehničku porabu sposobna i uporabiva, dakle obzirom na potonju okolnost mnogo vriedna; budući nadalje ne dostiže gojišnji etat, odpadajući na postotak ogrievnoga drva u godišnjih sjećinah, za pokriće redovitih godimice doznačiti se imajućih potrebština za ogrievna drva, to bi valjalo toj oskudici sljedećim načinom uspješno na put stati:

1. Treba, da se doznačuju u redovitih sjećinah i izvan sjećinah vjetrolomi izvale i u obće ležeća stara drva;
2. imaju se u mlađijih porastlinah upriličiti svrsi shodna proredjivanja i

3. valja manjak na ogrievnih drvih namaknuti kupovanjem ovršaka i odpadaka u sjećinah bliže ležećih državnih šumah, i to na račun ovog utržka, koji se dobije prodajom drva, sposobnih za vriedniju tehničku porabu, iz sjećinah redovitih po ustanovljenom već sjećnom redu».

U god. 1888. brojilo je društvo 7. začastnih članova, 33 utemeljitelja, 29 podupirajućih članova, 224 člana I. r., 418 članova II. r. i 25 predbrojnika, ukupno 736 članova.

Prihod društva iznosio je g. 1887. 3217 for. 07 nč., razhod 3018 for. 22 nč., višak 198 for. 85 nč.

Glavnice društva iznosile su g. 1888. ukupno 6400 for.

* * *

XIII. Redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je u Osieku na 2.—5. rujna 1889. Tom prilikom posjetilo je društvo regionalnu izložbu u Osieku, koju je poduprlo iznosom od 100 for. u svrhu dionog pokrića troškova oko priredbe šumarske skupine te izložbe.

Sa ovom glavnom skupštinom bijaše spojen izlet u šume urb. obćine Retfalu, Petrijevci i Bizovac, kao i u šume vlastelinstva valpovačkog. Na skupštini uzeto je u pretres izvješće kr. žup. šum. nadšumara Josipa Šmidingera »o šumah i šumskom gospodarstvu urbarnih imovnih obćina područja županije virovitičke s osobitim obzirom na dne 2. i 3. rujna 1889. obavljeni izlet«.

Nadalje su razpravljeni po kr. žup. nadšumaru F. Kesterčaneku predloženi »nacrti zakonske osnove ob uredjenju šumarske službe političke uprave, kao i osnove zakona o uredjenju šumskog gospodarstva i uprave šuma staroga provincijala«.

Predložene navedene osnove skupština je prihvatile i zaključila, da se imadu čim prije sa odnosnim obrazloženjem po upravljućem odboru družtva podastrieti Preuzvišenom g. Banu odnosno visokoj kr. zemaljskoj vlasti na dalje uredovanje. God. 1889. brojilo je družtvo 6 začastnih članova, 34 utemeljiteljna člana, 28 podupirajućih članova, 232 člana I. razr., 440 članova II. razreda i 25 predbrojnika, ukupno 765 članova.

Ova skupština važna je u životu našega družtva u toliko, što je na istoj pokrenuto pitanje o gradnji družtvenog šumarskog doma u Zagrebu (Vidi Spomenicu I.). Nadalje je napomenuti, da je skupština zaključila, da se rukopis um. kr. katastralnog šumarskog nadzornika Josipa Ettingera »O šumskom drveću i grmlju u Hrvatskoj i Slavoniji« nagradi sa iznosom od 300 for. Na ovoj glavnoj skupštini obavljen je izbor nove družtvene uprave, te bijahu izabrani: za predsjednika Durst Milan, za I. podpredsjednika Vrbanić Mijo, II. podpredsjednika, Kulmer grof Miroslav, za tajnika F. K. Kesterčanek, za odbornike: Fischbach Robert, Kolar Ivan, Rački Vatroslav, Vranican pl. Dobrinović Mane, Galliuf pl. Ljudevit, zamjenicima odbornika: Radošević Mijo, Laksar Dragutin, Trötzer Dragutin, Hajek Bogoslav, Obradović Milan.

Prihod družtva iznosio je g. 1889. 3195 for. 41 nč., a razhod 2817 for. 30 nč.. prema tomu višak 378 for. 11 nvč.

* * *

XIV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva obdržavana je na dne 23. rujna 1889. u Petrinji.

Prigodom obdržavanja ove glavne skupštine učinjeni su izleti u šume II. banske imovne obćine »Velika i Mala La-

sinja«, »Piškornjač«, »Stari gaj«, »Carski gaj«, »Mošćenički lug«, »Utinja« i »Tešnjak«, zatim u šumu »Kotar« grada Petrinje, te napokon u šume I. banske imovne obćine: »Javor, Janjački bukvik, Malu Goru, Mokrički lug, Križki gaj i Drum« Ovom prilikom imali su skupštinari prilike upoznati se sa žalostnim stanjem šuma u Banovini, te težkim položajem šumarskog i lugarskog osoblja u onim stranama.

Na ovoj skupštini uzeto je u pretres vrlo važno pitanje: »Kojim bi se načinom dalo podići šumsko gospodarstvo u Banovini«. Izvjestiteljima ovoga pitanja bijahu upravitelji gospodarstvenih ureda II. i I. banske imovne obćine nadšumari Vinko Benak i Teodor Basara.

Povodom ove razprave stvorila je skupština jednodušni zaključak, da se odstrane društva podnese predstavka visokoj kr. zem. vlasti neka izvoli posredovati, da se bude vršio §. 21. cesar. i kralj. naredbe od 15. srpnja 1881., glede sjedinjenja hrv.-slav. krajiškog područja sa kraljevinama Hrvatskom i Slavonijom, koji obvezuje ugarsku vlastu da se ima postarat, da se I. i II. banskoj, te slunjskoj imovnoj obćini pruži podrpora, u koliko je potrebna za njihov obstanak.

Pošto se je sliedeće g. 1891. imala u Zagrebu obdržavati »jubilarna zemaljska gospodarsko-šumarska izložba«, koju je priredilo hrv.-slav. gospodarsko društvo u proslavu petdeset-godišnjice svojeg obstanka, to je bilo zaključeno: a) da hrv.-slav. šumarsko društvo priredi u posebnom paviljonu skupnu izložbu izložaka svojih članova; b) da društvo izloži kao posebni objekt svoje publikacije; c) da priredi za samu izložbu posebnu spomenicu, u kojoj će se predočiti čitav razvoj i stanje šumarstva u Hrvatskoj od početka stoljeća do najnovijeg doba.

K jednu je po šumarniku M. Prokiću potaknuto pitanje neka se proradi o tom, da se odnolni izložci upotrebe za osnuće »šumarskog muzeja« u Zagrebu.

Broj društvenih članova u g. 1890. bio je sliedeći: 6 začastnih članova, 40 utemeljiteljnih članova, 26 podupirajućih članova, 230 članova I. razreda, 475 članova II. razreda i 25 predbrojnika, ukupno 802 člana.

Prihod društva iznosio je u g. 1890. do 3.085 for. 80 novč. razhod 2772 for. 36 novč. i višak 313 for. 43 novč.

* * *

XV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je na dne 23. kolovoza 1891. u Zagrebu prigodom obdržavanja netom spomenute jubilarne izložbe, na kojoj je hrv.-slav. šumarsko društvo u posebnom paviljonu zastupano bilo. U centralnom izložbenom odboru djelovali su pri tom društveni članovi: M. Durst, M. Urbanić, F. Kesterčanek, M. Prokić, E. pl. Nemčić i M. Zobundija. Uspjeh izložbe bijaše podpun, te je pružio družtvu materijalni probitak, a hrvatskom šumarstvu moralni napredak.

Na ovoj glavnoj skupštini razpravljen je više predmeta, te je konačno prihvaćena sliedeća resolucija:

»XV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva u zasjedanju svojem od 28. kolovoza 1891. zaključuje, posebnom predstavkom zamoliti Njegovu Preuzvišenost g. bana, da još za trajanja sadanjega saborskoga zasjedanja istomu predložiti dati izvoli:

- a) osnovu obćega šumskoga zakona;
- b) osnovu o ustrojenju posebnoga šumarskoga odsjeka u krilu zemaljske vlade, uz istodobno popunjene zemaljskim računom jur sistemiziranoga mjesta šumarskoga savjetnika i
- c) osnovu zakona o uredjenju šumarske uprave u trojednoj kraljevini u obće«.

Na ovoj glavnoj skupštini bude izabran društvenim odbornikom kr. šumarnik Antun Soretić, a zamjenikom grof Josip Drašković.

Ove godine pokrenuto je pitanje, da se u Križevcima osnuje posebna lugarnica ili uz jur postojeću ratarnicu prisloni lugarski tečaj.

Isto je tako uzeta u razpravu osnova novoga šumskoga zakona, što su ju izradili članovi društva R. Fischbach i J. Kolar.

Broj društvenih članova u g. 1891. iznosio je ukupno 835 člana. Prihod društva pako iznosio je u g. 1890. — 3129 for. 01 nvč., a razhod 2972 for. 28, prema tomu višak 156 for. 73 nvč.

Koncem g. 1891. zahvalio se je I. družtv. podpredsjednik kr. zem. šum. nadzornik Mijo Vrbanić na uredničtvu »Šum. lista« te je uredničtvo preuzeo odbornik Vatroslav Rački, kr. vladni šumarski povjerenik.

* * *

XVI. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je dne 11. i 12. rujna 1892. u Varazdinu.

Sa ovom glavnom skupštinom bio je spojen izlet u lovišta vlastelinstva Zelendvor-Opeka Marka grofa Bombelles-a kojega je hrv.-slav. šumarsko društvo poduzelo u zajednici sa obćim hrvatskim društvom za gojenje lova i ribarstva.

1. Na ovoj glavnoj skupštini uzeto je ponovno na predlog nadšumara V. Benaka u pretres pitanje glede subvencioniranja pasivnih krajiških imovnih obćina, te bude zaključeno, da se I. i II. banska imovna obćina sbog nuždne i Previšnjom naredbom od 15. srpnja 1881. osigurane subvencije obrate na sabor kraljevinah Hrvatske i Slavonije.

2. Nadalje je na predlog nadšumara M. Zobundije stvorena resolucija: »Skupština zaključuje, da se visokoj kr. zem. vradi imade pozivno na jur prije u tom predmetu stvorene zaključke i predstavke društva bezodvlačno podnjeti molba, da ista u interesu stvari što prije shodna odredi, da se kr. šumarsko učilište u Križevcima podigne na stupanj akademije, odnosno da se kao poseban odjel pripoji kr. sveučilištu u Zagrebu.

3. Zatim je prihvaćen predlog kr. žup. nadšumara V. Dojkovića, »da se društvena pravila gledom na razne u istih se nalazeće nedostatke i manjkavosti, podvrgnu temeljitoj revisiji, pa da se onda prema potrebi prigodom sliedeće glavne skupštine društvu podnese predlog o svrsi shodnoj preinaci i nadopunjenu tih pravila, te zaključeno, da se taj posao povjeri društvenom upravljačem odboru.

4. Konačno je prihvaćen predlog nadšumara M. Zobundjije: »da se od strane društva podnese visokoj zemaljskoj vladni predstavka, da ista u interesu stvari i domaćih drvotržaca uznaстоji svojim putem uplivati, da se toli u obćinskim, koli i erarskim naših šumah budu prodaje drva vazda obavlje putem javne dražbe, te uz takove uvjete, da bude tim i našim manjim domaćim drvotržcem i obrtnikom vazda pružena prilika kod tih dražba sudjelovati, te potrebitu im gradju nabavljati«.

Godine 1892. imalo je društvo 6 začastnih članova, 47 utemeljiteljna člana, 23 podupirajuća člana, 232 člana I. razreda, 534 člana II. razreda, 21 predbrojnika ukupno 863 člana.

Prihod društva iznosio je u god. 1891. — 3322 for. 75 nč. a razhod 3078 for 55 nvč. višak 244 for. 20 nvč.

* * *

U g. 1893. imala se je XVII. redovita glavna skupština hrv.-slav. šumarskoga društva obdržavati na dne 1. srpnja 1893. u Otočcu, nu do obdržavanja skupštine nije došlo, te je obavljen samo izlet članova na Plitvička jezera, Otočac i Senj.

U povodu toga bila je sazvana za 12. studenoga 1893. izvanredna glavna skupština u Zagreb.

Na ovoj glavnoj skupštini bude na predlog kr. šumarskog savjetnika Ferde Zikmundovsky-a zaključeno, da se Njeg. Preuzvišenost svjetli ban Dragutin grof Khuen-Hederváry umoli, da preuzme pokroviteljstvo nad hrv.-slav. šumarskim družtvom, koji je predlog skupština oduševljenjem pozdravila i prihvatile.

Nadalje je prihvaćen predlog nadšumara D. Nanicina da se po društvu intervenira, da se uredi imenovanje šumara, koji služe u privatnoj službi, i to tako, da se naslov »šumara« podieliti smije samo onim, koji posjeduju istu strukovnu kvalifikaciju, koja je propisana za zemaljske šumarske činovnike.

Pošto je bilo minulo trogodišnje djelovanje družtvene uprave, to je na ovoj glavnoj skupštini u smislu družvenih pravila obavljen izbor nove uprave, te bijahu izabani:

za predsjednika, kr. šumarski savjetnik Ferdo Zikmundovsky;

za I. podpredsjednika, kr. vladin šumarski nadzornik Mijo Urbanić;

za II. podpredsjednika, veleposjednik Miroslav grof Kulmer;

za tajnika, kr. vladin šumarski povjerenik Vatroslav Rački;

za odbornike: kr. drž. nadšumar Edo Würth, posjednik Ljudevit pl. Galiuf, kr. profesor šumarstva Ivan Partaš, nadšumar gjurgj. im. obć. Dragutin Laksar i vlastelinski šumarnik Mijo Radošević;

za zamjenike odbornika: kr. vladin šum. nadzornik Robert Fischbach, kr. žup. nadšumar Vilim Dojković, kr. nadšumar Ivan Kolar, nadšumar križevačke im. obć. Bogoslav Hajek i vlast. nadšumar Dragutin Trötzer.

Poslje izbora izjavila su gospoda M. grof Kulmer, E. Würth i I. Kolar, da ne primaju izbora.

Povodom ove promjene u upravi društva izstupio je koncem g. 1893. veći dio članova I. i II. razreda od državne šumske uprave iz sveze društva.

U g. 1893. imalo je društvo 6 začastnih članova, 47 ute-meljiteljnih članova, 26 podupirajućih članova, 271 člana I. razreda, 575 članova II. razreda i 24 predbrojnika, ukupno 949 članova.

Zaklade društva iznosile su ukupno 15.323 for. 65 novč.; naročito se društvena glavnica povećala time, što je prištedjena svota od prinosa za jubilarnu izložbu, obdržavanu g. 1891. u Zagrebu, koja je iznosila 5016 for. 52 novč., pripojena ute-meljiteljnoj glavnici društva.

Prihod društva pako iznosio je g. 1892. do 3200 for. 65 novč., a razhod 2850 for. 85 novč., a višak 349 for. 80 novč.

*

*

Nova društvena uprava, koja je započela svoje djelovanje 1. siječnja 1894., stavila si je bila glavnom zadaćom, da društvu

pribere što više novih članova i da ga financijalno podigne. Usljed toga razaslani su nužni pozivi na sve strane i društvene glavnice kamatonosnije uložene a i poskrbljeno je za ubiranje zaostalih tražbina.

Uspjeh bio je povoljan, jer je usuprot izstupa i brisanja mnogih članova iznosio u g. 1894. broj društvenih članova 4 začastna člana, 49 utemeljiteljnih 26 podupirajućih, 167 članova I. razr. i 497 članova II. razr. te 4 predbrojnika, ukupno 747 članova.

Pošto je Preuzvišeni g. Ban izvolio primiti ponudjeno mu pokroviteljstvo društva, to se je na predlog društvenog predsjednika izaslanstvo upravljujućeg odbora Njegovoj Preuzvišenosti poklonilo.

Budući je pako zakonom od 22. siečnja 1894. provedeno preustrojstvo šumarsko-tehničke službe kod političke uprave u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, te je uzsliđilo imenovanje predstojnika novoustrojenog šumarskog odsjeka i time se izpunile stare i opetovane želje hrv.-slav. šumarskoga društva, glede ustrojenja posebnog šumarskog odsjeka kod kr. zem. vlade, to se je uslijed zaključka upravljujućeg odbora posebno izaslanstvo, sastojeće se iz društvenog predsjednika Ferde Zikmundovsky-a i I. podpredsjednika Mije Vrbanića poklonilo dne 6. svibnja 1894. Svjetlom Banu i izjavilo nu u to ime smiernu zahvalu društva.

U g. 1894. nastala je promjena u osobi urednika društvenog časopisa, te je uredništvo lista njeko vrieme, t. j. od 1. veljače do 1. studenoga 1894. rukovodio član odbora kr. žup. šum. nadzornik Vilim Dojković, dočim je nakon toga uredništvo lista opet preuzeo društveni tajnik Vatroslav Rački, a vodjenje tajničkih poslova bude povjerenom društvenom odborniku Andriji Borošiću.

XVIII. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je dne 24. rujna 1894. u Zagrebu.

Na ovoj glavnoj skupštini budu izabrani začastnim članovima hrv.-slav. šum. društva Albert pl. Bedö, kr. državni

tajnik u ugar. ministarstvu za poljodjelstvo i ugar. zemaljski nadšumarnik u Budimpešti, zatim Emil Durst, kr. šumarski ravnatelj u Zagrebu.

Nadalje su na ovoj skupštini izabrani: za II. podpredsjednika družtva Edo Rossipal, kr. šumarnik; za odbornika A. Borošić, kr. zem. šum. nadzornik II. razr., a za zamjenike odbornikah Josip Kozarac, kr. nadšumar i Julije Vrančić, kr. žup. šumarski nadzornik.

Sa obdržavanjem ove glavne skupštine bijaše skopčan izlet u Samobor, Breganu, Novu staklanu i Mokrice.

U g. 1894. stvoren je vrlo važan zaključak glede članova II. razreda na ime, da se obzirom na to, što je družtveni predsjednik izhodio bio od kr. zem. vlade podršku od 200 for. za izdavanje publikacija za lugare, počam od **1. siječnja 1895.** izdaje za pouku lugara posebni „**Lugarski viestnik**“ kao prilog družtvenom časopisu »Šumarskom listu«.

Konačno je napomenuti, da je glasom zaključnog računa za g. 1893. iznosio prihod družtva g. 1893. — 2661 for. 55 nč. a razhod 2748 for. 53 nvč.

* * *

U g. 1895. počelo se je ozbiljno raditi na tome, da hrv.-slav. šumarsko družtvo u glavnom zemaljskom gradu Zagrebu podigne svoj vlastiti »Šumarski dom«. Gradnja šumarskoga doma stajala je u tiesnoj svezi sa ustrojenjem šumarskoga muzeja, koji se je prema prvobitnoj namisli imao urediti u šumarskom paviljonu milenijske izložbe u Budimpešti, pak stoga taj paviljon prenjeti iz Budimpešte u Zagreb.

Za uredjenje šumarskog muzeja imali su se upotrebiti izložci sa milenijske izložbe, što je kasnije doista i izvedeno, dočim se je od prenosa šumarskog paviljona u Zagreb obzirom na nerazmjerne troškove odustati moralo.

Počam od g. 1895. izdaje družtvo za članove II. razreda posebni »Lugarski viestnik« u svrhu, da do onoga vremena, kada će za lugare biti osnovane posebne lugarske škole, pobudi

u lugarskom osoblju volju za stručnim štivom, ter da mu ujedno u »Lugarskom viestniku« pruži potrebitu pouku u svih predmetih, zasjecajućih u lugarsku službu, a time da podigne posredno i niveau stručne naobrazbe lugarskog osoblja.

Počam od g. 1895. povisila je visoka kr. zem. vlada posredovanjem družvenog predsjednika kr. odsječnog savjetnika Ferde Zikmundovsky-a stalnu podporu družtvu od 400 for. na 600 for. godišnjih, dajući povrh toga družtvu i podporu od 200 for. za izdavanje »Lugarskog viestnika«.

Pošto se je g. 1895. živo radilo oko priprema za milenijsku izložbu u Budimpešti, to je u odnosni zemaljski izložbeni odbor od strane hrv.-slav. šumarskog društva izabran družveni predsjednik Ferdo Zikmundovsky, a za njegova zamjenika I. družveni podpredsjednik Mijo Urbanić.

U g. 1895. obdržavana je XIX. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva na dne 11. kolovoza 1895. u Slatini.

Sa obdržavanjem ove glavne skupštine bijaše spojen poučni izlet u šume vlastelinstva virovitičkog prejasnoga kneza Schaumburg-Lippe-a.

Na ovoj glavnoj skupštini prihvaćena su »pravila za podignuće šumarskoga doma u Zagrebu« te je podjedno opunovlašćen upravljujući odbor, da može glede nabave gradilišta za gradnju šumarskoga doma, kao i glede eventualnog preuzeća šumarskog paviljona u vlastnost hrv.-slav. šumarskoga društva nakon dovršene tisućgodišnje zemaljske izložbe kraljevine Ugarske samostalno postupati.

Ova glavna skupština razpravila je više predloga i stvorila sliedeće zaključke:

I. Na predlog družvenoga člana kr. žup. šum. nadzornika Vilima Dojkovića zaključila je skupština neka se visokoj kr. zem. vladu podnese predstavka:

1. Da se kod državnog izpita za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva imade osim pismenoga i ustmenoga izpita držati još i praktični izpit kandidata u šumi, te da se stoga

uredi shodnije praktična obuka mlađih šumara u prvih 2 godina praktičnog službovanja.

2. Da se ustroje lugarnice na zemaljski trošak, pošto se njihovo ustrojenje ukazuje za provedbu najnovijih zakonskih propisa glede šumsko-tehničke službe, kao i glede razvoja racionalnog i intenzivnog šumarenja toli potrebitim, da se ustrojenjem istih u najkraće vrieme odpočeti mora.

II. Na predlog kr. žup. šum. nadzornika Julija Vraničara bude zaključeno neka se visokoj kr. zem. vradi podnese od strane društva predstavka, da se u području županije ličko-krbavske držanje koza dielomice posve zabrani, a dielomice stegne na najnužniji broj, te da se strogo obdržava u tom pogledu izdana naredba vis. kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 18. travnja 1888. broj 26.662.

III. Na predlog vlastelinskog šumarnika Mije Radoševića bude zaključeno, »da se sa strane hrv.-slav. šumarskoga društva izabere pet lica, koja će Njegovoj Preuzvišenosti, Svjetlom Banu, osobno podastrieti predstavku, da se sadanji križevački zavod preustroji u akademiju. K jednu budu u taj poklonstveni odbor izabrani: društveni predsjednik Ferdo Zigmundovsky, I. društ. podpredsjednik Mijo Vrbanić te članovi August Ružićka, Slavoljub pl. Nemčić, Mijo Radošević, a zamjenikom Vilim Dojković.

U g. 1895. brojilo je društvo; 6 začastnih članova (živućih) 52 člana utemeljiteljna, 26 podupirajućih, 272 člana I. razreda, 574 člana II. razreda i 46 predbrojnika, ukupno 976 članova.

Glasom zaključnog računa za g. 1894. iznosio je prihod društva te godine 4070 for. 40 nč. a razhod 3009 for. 23 nč. višak 1061 for. 17 nč.

God. 1895. pala je hrv.-slav. šumarskom društvu u dio osobita čast, da je Njegovo ces. i kralj apoštolsko Veličanstvo premilostivi kralj Franjo Josip I. prilikom Previšnjeg boravka u glavnom zemaljskom gradu Zagrebu blagoizvoljelo primiti poklonstvenu deputaciju hrv.-slav. šumarskoga društva na dne 14. listopada 1895.

Sjajnu poklonstvenu deputaciju predveo je Njegovom Veličanstvu društveni predjednik kr. odsječni savjetnik F e r d o Z i k m u n d o v s k y , koji je Njeg. ces. i kr. Apoštolsko Veličanstvo pozdravio ovako:

»Vaše ces. i kr. Apoštolsko Veličanstvo! Premilostivi gospodaru! Svi članovi hrv.-slav. šumarskog društva bilježe boravak Vašeg Veličanstva u našem glavnom gradu kao najravnostnije dane svoga 19-godišnjeg udruženja.

Ovom prigodom smatramo si najsretnijom dužnošću, zahvaliti se najponiznije Vašem Veličanstvu na previšnjih sankcioniranih šumskih zakonih, što nam isti pružaju jamstvo za obstanak naših bogatih šumah i razvitak šumarstva u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji.

Zato kao vjerni i odani podanici uslobodujemo se najponiznije moliti Vaše Veličanstvo za daljnju zaštitu naše struke i daljnju njegu naše liepe i toli važne narodno-gospodarstvene grane, te kličemo iz dna zahvalnog srca:

Bog uzdržao Vaše Veličanstvo i cieli habskuržki dom! Bog uzdržao na mnogo godina našega kralja premilostivog gospodara! Živio! Živio! Živio!

Njeg. Veličanstvo blagoizvoljelo je odgovoriti:

»Zahvalom i zadovoljstvom primam Vaše poklonstvo. Dobro mi je poznato, koliko li su moje kraljevine Hrvatska i Slavonija bogate šumami, pa sam s toga radostno podielio Moju potvrdu naprednim zakonom, stvorenim, da se to bogatstvo štiti.

Budite uvjereni, da ћu toj važnoj granici narodnoga gospodarstva i dalje svraćati svoju skrb.«

* * *

XX. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je na dne 28. kolovoza 1896. u Zagrebu, te je sa istom spojen izlet u Budimpeštu u svrhu posjeta milenijske izložbe, koja je te godine obdržavana u Budimpešti, gdje je hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo

bilo sjajno dočekano po susjednom ugarskom zemaljskom šumarskom družtvu.

Na ovoj glavnoj skupštini uzsliđio je izbor nove družtvene uprave, te bijahu izabrani: predsjednikom Marko grof Bombelles ml., I. podpredsjednikom kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky, II. podpredsjednikom kr. šumarski ravnatelj Josip Havas, tajnikom Andrija Borošić, odbornicima: Grund Hugo, Fischbach Robert, Hajek Bogoslav, Bona de Marino, Partaš Ivan; odborskim zamjenicima: Rossipal Edo, Laksar Dragutin, Kozarac Josip, Vraničar Julijo, Trötzer Dragutin.

God. 1896. vrlo je važna u životu našega družtva naročito s toga, što je ove godine udaren temelj sadanjem povoljnog finansiјalnom stanju hrv.-slav. šumarskoga družtva. Na predstavke na ime družtvenog predsjednika kr. odsječnog savjetnika Ferde Zikmundovsky-a izvoljeo je svetli Ban darovati družtvu hrv.-slav. šumarski paviljon, izložen na milenijskoj izložbi, zatim sve po krajiškoj investicionaloj zakladi na rečenoj izložbi izloženo drvo, te je izvolio odobriti i zaključke svih krajiških imovnih obćina, koje su sve svoje izložke poklonile družtvu u svrhu uredjenja šumarskog muzeja. Ovim poklonima, koji su, u koliko se sastojahu u drvu, kasnije unovčeni, znatno se je povećala družtvena glavnica tako, da se je tada moglo pristupiti gradnji vlastitog družtvenog »šumarskog doma« i uredjenju »šumarskog muzeja«.

Na milenijskoj izložbi sudjelovalo je hrv.-slav. šumarsko družtvo samo sa njekoliko izložaka, te izložilo: zbirku raznog šumskog orudja, što ga je družtvu poklonila udova Wilhelma Göhlera iz Freiburga u Saskoj, zatim zbirku htatala za grabežljivu zvjerad, te zbirku družtvenog časopisa »Šumarskog lista« i sbirku šumskih zakona. Nu zato je ta šumarska izložba hrvatsko-slavonskog odjela upriličena pod rukovodstvom i nadzorom družtvenih članova, koji su sve svoje sile bili uložili u to, da s jedne što dostačnije prikažu napredak šumarske struke u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, i da s druge strane prikupe što više podataka i izložaka, koji će imati danas sutra instruktivno predočeni riesiti družtveni »šumarski muzej«. Naročito si stekoše u tom pogledu zasluga

družtveni predsjednik kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky, te članovi družtva kr. šum. ravnatelj Josip Havas, kr. zem. šum. nadzornik Robert Fischbach, Pavle Barišić, Albert Rosmanith, Edo Slapničar i Rikard Schmidinger.

U g. 1896. podnešeno je sa strane družtva visokoj kr. zem. vladi više predloga odnosno predstavka i to :

1. Povodom predloga odbornika Mije Radoševića zamoljena je vis. kr. zem. vlada neka bi izdala naredbu, kojom bi se načelno odredilo :

a) da si svaki onaj, koji se želi baviti mjeračinom šumâ i drvljem obraslih pašnjaka, ima izhoditi prije za to dozvolu u vis. kr. zem. vlade, koja bi mu se mogla izdati samo nakon postignutog sporazumka izmedju gradjevnog i šumarskog odjeka visoke kr. zem. vlade u obliku dekreta, koji bi ovlašćivao na nošenje naslova »šumarskog mjernika«.

b) da svaki već državno-izpitani šumar, ako se želi baviti samostalnim uredjivanjem šuma, mora potražiti od vis. kr. zem. vlade i posebni dekret u tu svrhu.

2. Povodom predloga istoga odbornika podnešena je vis. kr. zem. vladi predstavka, glede što obsežnijeg uzgoja pitomog kestena, krušaka i oruha u školskim vrtovima, voćarskim školama i šumskim razsadnjacima.

3. Konačno je temeljem usvojenog predloga družtvenog odbornika Julija Vraničara podnešena vis. kr. zem. vladi predstavka, glaseća tamo, da kr. zem. vlada blagoizvoli odrediti :

a) da se sa svršenim slušateljima šumarstva postupati ima kao i sa svršenim pravnicima t. j. tako, da si svršeni slušatelj šumarstva u slučaju, ako ne dobije odmah činovničko mjesto sa plaćom, može sam izabrati koji javni šumski ured ili šumariju, gdje će moći do polučenja plaćevnoga mesta bezplatno prakticirati ;

b) da se »bezplatni vježbenici« na podnešenu molbu imenuju po Njegovoj Preuzv. g. Banu isto tako, kao što sada biva kod prislušnika i perovodnih vježbenika ;

c) da se bezplatna vježba uračuna u pripustni rok k državnom izpitu za samostalno vodjenje šumskoga gospodarstva ;

d) da se kod popunjivanja plaćevnih ili činovničkih mesta ima uzeti u obzir eventualna bezplatna vježba natjecatelja;

e) da su gospodarstveni uredi i šumarije krajiških imovnih občina, za tim gradska poglavarstva i političke oblasti, kod kojih su šumarski tehničari namješteni, dužni prijavivšeg se abiturienta šumarstva u bezplatnu vježbu primiti i kod razdjevljivanja posla primjereno obzir uzeti na to, da se dotičnik u šumarskoj struci doista i vježbao bude;

f) da se mesta bezplatnih šumarskih vježbenika ne imadu sistemizirati, pak uslijed toga niti natječajem popunjivati.

Podjedno je umoljena visoka kr. zem. vlada, neka bi blagoizvoljela posredovati, da se kod krajiških imovnih občina ustroji veći broj plaćevnih mesta šumarskih vježbenika, za tim da se naredbenim putem uredi služba i beriva t. zv. šumarsko-tehničkih dnevničara i to sličnim načinom, kako je to kod državne šumske uprave provedeno.

Na samoj glavnoj skupštini uzeti su u pretres i prihváćeni sljedeći predlozi:

4. Predlog kr. žup. šum. nadzornika Vilima Dojkovića, da se podastre predstavka visokoj kr. zem. vradi i visokom saboru s molbom:

a) »da se u osobnoj i plaćevnoj šemi šumarskih tehničara i nadlugarah kod političke uprave, odnoseći se na §. 3. zakona od 22. siječnja 1894., kojim se uredjuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave, pod stavkom B) i C) u točkah 1. i 2. označena beriva šumarskih tehničarah kod kr. županijskih i kr. kotarskih oblastih brišu, odnosno da se ustanove §. 15. zakona od 20. kolovoza 1894., ob uredjenju berivah zemaljskih urednikah i službenikah, dokinu, ter da se odnosnim dnevnim razredom odgovarajući višji plaćevni stupnjevi berivah, koji su svim ostalim kr. zemaljskim tehničarom gornjim zakonom doznačeni i zemaljskim šumarskim tehničarom gornjih službenih kategorijah zakonom dopitaju i jošte u godini 1896. u tečaj stave«;

b) »da se u osobnoj i plaćevnoj šemi šumarskih teničarah i nadlugarah političke uprave, odnoseći se na § 3. zakona od 22. siječnja 1894., kojim se uredjuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave, u stavci C) točka 2. XI. dnevni razred kotarskih šumara, kao tehničko-upravnim činovnikom nedolikujući, briše, ter da se svi kr. kot. šumari uvrste u X. dnevni razred, tim dodatkom, da bude slušateljem križevačkog zavoda osigurano promaknuće u IX. i VIII. dnevni razred.

c) da se u §. 6. citiranoga zakona uvrsti ustanova, »da se za vrieme, dok se u zemlji neuredi višja stručna akademička naobrazba, namještaju u šumarsko-tehničku službu političke uprave i abiturienti kr. gospodarskog i šumarskog učilišta u Križevcima, nakon što su položili konačni izpit i izpit za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva«.

U savezu s navedenimi zakonskim izpravci pako da se dokine ustanova §. 14. istoga zakona.

5. Predlog Bogoslava Karakaša, asistenta na kr. gospodarskom i šumarskom učilištu u Križevcima, glaseći onamo:

a) da se izabere odbor od 6—7 stručnjaka, koji bi imao izraditi načrt »o ustrojstvu šumarske pokusne postaje u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji« s osobitim obzirom na čim užu potrebitu svezu iste uredbe u kraljevini Ugarskoj, koji bi se načrt imao predložiti vis. kr. zem. vlasti na daljnju porabu;

b) da se visoka kr. zemaljska vlada umoli, da bi predlog ob ustrojstvu pokusnih postaja u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, izvoljela dati sustavno sastaviti i od vremena do vremena tiskom objelodaniti«.

Za predmet strukovne razprave na ovoj glavnoj skupštini bijaše opredieljeno pitanje: »Koji način uredjenja šumskoga gospodarstva preporuča se za šume, koje su u smislu zakona od 26. ožujka 1894. podvrgnute osobitom javom nadzoru«. Referentom ovoga pitanja bijaše kr. profesor šumarstva Ivan Partaš.

Nu obzirom na odmaklo vrieme, kao i na okolnost, da su skupštinari imali istoga dana krenuti u Budimpeštu nije

došlo do čitanja i pretresa odnosnog elaborata, već je isti otisnut u broju IX. i X. Šumarskog lista g. 1896.

Na ovoj glavnoj skupštini izabran je začastniim članom družtva mnogodišnji družtveni predsjednik i podpredsjednik Mijo Urbanić, kr. zem. šum. nadzornik I. razr., koga je nemila smrt pokosila upravo u vrieme, kada su skupštinarji boravili na milenijskoj izlobi u Budimpešti.

Napokon je napomenuti, da je u g. 1896. brojilo družtvo 6 začastnih članova, 56 utemeljiteljnih, 33 podupirajućih članova, 304 člana I. razreda, 632 člana II. razreda i 46 članova predbrojnika, ukupno 1131. Broj družtvenih članova ove se je godine znatno povećao time, što su posredovanjem kr. šumar, ravnatelja Josipa Havasa gotovi svi šumarski činovnici državne šumske uprave ponovno u družtvo pristupili.

U osobi urednika družtvenoga časopisa nastupila je u ovoj godini promjena, te je uredništvo Šum. lista preuzeo bio kr. državni nadšumar Josip Kozarac u Vinkovcima.

Što se tiče družtvenih glavnica, to su ove dosegle g. 1896. svotu od 21.115 for. Prihod družtva u g. 1895. iznosio je 4784 for. 56 novč.. a razhod 3505 for. 95 novč., odnosno višak 1278 for. 61 novč.

* * *

U g. 1897. kretao se je rad družtva poglavito oko riešenja važnog pitanja o gradnji »Šumarskog doma« i o uredjenju družtvenog »šumarskog muzeja«, kojim se još pridružilo i pitanje glede shodnog smještenja ustrojiti se imajuće »šumarske akademije«.

Pošto se je ustanovilo, da bi prenos izložbenog šumarskog paviljona iz Budimpešte u Zagreb zahtjevalo nerazmjerne veliku novčanu žrtvu, to je dozvolom Njegove Preuzvišenosti Svetlog Bana isti unovčen i utržak uručen hrv.-slav. šumarskom družtvu a isto je učinjeno i sa drvom krajiske investicionale zaklade, time, da družtvo može u Zagrebu sagraditi vlastiti šumarski dom, ali je dužno u istomu urediti »šumarski muzej«. Unovčenjem

šumarskog paviljona i drva polučen je utržak od 15.033 for. 85 nvč., koji je pripojen družtvenim glavnicama.

Nakon toga pristupilo je družtvo gradnji »Šumarskoga doma«, koji je troškom od 110.000 for. sagradjen na zemljишtu, što ga je gradska obćina zagrebačka hrv.-slav. šumarskom družtvu velikodušno poklonila.

Nu pošto družtvo nije razpolagalo dovoljnom gradjevnom glavnicom, to je brodska imovna obćina dozvolom Svetlog Bana dopitala družtvu 4% zajam od 70.000 for.

Konačno je i sa visokom kr. zemaljskom vladom uglavljeno, da se u »Šumarski dom« smjesti i nova šumarska akademija, pak je prema tomu i gradnja sgrade udešena, a sa zemaljskim erarom sklopljen glede toga najamni ugovor na 20 godina uz godišnju najamninu od 2000 forinti.

Gradnju »Šumarskoga doma« rukovodio je u ime družtva posebni pododbor od 5 lica, u kojem bijahu družtveni podpredsjednici Ferdo Zikmundovsky i Josip Havas, te odbornici H. Grund, R. Fischbach i D. Trötzer. — Družtveni dom sagradjen je prema načrtu arhitekta A. pl. Aignera iz Budimpešte po domaćoj tvrdci Prister i Deutsch u Zagrebu.

U g. 1897. stvoreni su i visokoj kr. zem. vlasti predloženi sljedeći zaključci:

1. Na predlog odbornika Julija Vraničara zamoljena je vis. kr. zemaljska vlast, da se obćinskim lugarima, kojim su njeke oblasti zabranile nositi u službi dugačku pušku, dozvoli, da smiju u vršenju svoje službe nositi samo vojničku pušku sa bodom.

2. Na predlog odbornika Dragutina Trötzera zamoljena je vis. kr. zem. vlasta:

a) da u povodu toga, što su učestali nasilni napadaji na lugarsko osoblje sa strane šumošteta i krivolovaca, kao i osude toga osoblja na kazan zatvora radi uporabe oružja u prekoračenoj samoobrani, naredbenim putem pobliže protumači §. 54. šum. zakona, sloveći o uporabi oružja po lugarskom osoblju u slučaju pravedne samobrane, te da se po mogućnosti i

primjera radi taksativno navedu oni slučajevi napadaja, u kojih je lugarsko osoblje vlastno uporabiti oružje na svoju samoobranu;

b) da se u povodu toga, što se u raznim županijama §. 53. šum. zakona na razne načine tumači i u praksi provodi, sbog jednoličnog postupka, kao i sbog ravnjanja šumo- i lovo-posjednika, naredbenim putem odredi, kakovo se oružje ima smatrati »navadnim oružjem«, što ga je prema citiranoj zakonskoj ustanovi vlastno lugarsko osoblje u službi nositi.

c) Konačno je na glavnoj skupštini uzet u pretres i usvojen predlog člana M. Radoševića, da se vis. kr. zem. vradi podnese predstavka glede podignuća ribarstva u smislu obrazloženja predлагаčeva.

U g. 1897. brojilo je društvo 7 začastnih članova, 56 članova utemeljitelja, 33 podupirajuća člana, 325 članova I. razreda, 634 člana II. razreda i 46 predbrojnika, ukupno 1101 člana.

Prihod društva iznosio je u g. 1896. 4415 for. 75 nč., razhod 3739 for. 76 nč., a višak 675 for. 99 nč.

* * *

XXII. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva obdržavana je dne 20. listopada 1898. u Zagrebu u novo sagradjenom družtvenom »Šumarskom domu«. Ovom prigodom obavljeno je k jednu sjajno otvorene šumarskoga doma i družtvenog šumarskoga muzeja u prisluću zastupnika Njegove Preuzvišenosti svjetlog Bana, za tim izašlanikah visoke kr. zemaljske vlade, te mnogobrojnih pozvanika, kako je to obširno opisano u prvom dielu Spomenice našega društva, izdane po upravljačem odboru g. 1899.

Na ovoj glavnoj skupštini stvoren je jedan vrlo važan zaključak, te je na predlog I. družtvenog podpredsjednika kr. odsječnog savjetnika Ferde Zikmundovsky-a povodom proslave 50-godišnjeg jubileja sretnog vladanja Njeg. c. i kr. apoštolskog Veličanstva kralja Franje Josipa I. osnovan: »jubilarni štipendij hrv.-slav. šumar. družtva za polazak hrv. šu-

marske akademije« za sinove družtvenih članova od go-
dišnjih 340 for.

Broj družtvenih članova iznosio je g. 1898. . 7 začastnih,
56 utemeljiteljnih, 33 podupirajuća člana, 335 članova I. raz-
reda, 664 II. razreda i 46 predbrojnika, ukupno 1121 članova.

Pošto se je sa gradjenjem šumarskog doma i muzeja dje-
lokrug družtva znatno proširio, to je nastala potreba, da se
promiene i dotadanja družtvena pravila, što je doista i učinjeno
sa strane družtvenog upravljujućeg odbora, koji je sastavio os-
novu novih pravila i ovoj glavnoj skupštini predložio, koja ih
je uz njeke preinake prihvatile.

Konačno mi je napomenuti, da je godine 1898. na te-
melju zakona od 13. ožujka 1897., o promicanju gospodarstva
u Hrvatskoj i Slavoniji, otvorena kr. šumarska akade-
mija koja je smještena u družtvenom »Šumarskom domu«,
te da su družtveno predsjedništvo, upravljujući odbor i mno-
gobrojni članovi družtva prisustvovali sjajnoj instalaciji rectora
magnifica kr. sveučilišta Franje Josipa I. za g. 1898./9., koja
se je obdržavala na dne 19. listopada 1898., dakle u pred-
večerje glavne skupštine, te su nam još i danas u pameti tople
rieči odstupajućeg rektora magnifica blagopojnoj dr. J. Doč-
kala, kojimi je u ime sveučilišta pozdravio otvorenje ovog
našeg visokog šumarskog učevnog zavoda.

Sa obdržavanjem XXII. glavne družtvene skupštine spojen
je izlet na zemaljsko dobro u Božjakovini, te tamo pregledan
novo zasnovani botanički vrt kr. šumarske akademije.

* * *

XXIII. redovita glavna skupština hrvatsko-sla-
vonskoga šumarskoga družtva obdržavana je dne 8. listopada
1899. u Zagrebu, te je sa istom spojen izlet u šume kneza
Thurn i Taxisa kod Lekenika.

Pošto visoka kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada, odjel
za unutarnje poslove, visokim odpisom od 7. listopada 1899.
br 67194 nije obnašla odobriti po XXII. glavnoj skupštini

*

prihvaćena i po družvenom predsjedničtvu predložena joj nova pravila hrv.-slav. šumarskoga družtva, to su na ovoj glavnoj skupštini ova pravila uzeta ponovno u pretres i prema citiranoj naredbi kr. zemaljske vlade nadopunjena.

G. 1899. uglavljen je konačno ugovor, sklopljen između hrv.-slav. šumarskoga družtva i kr. drž. nadodvjetničtva u Zagrebu u zastupanju kr. hrv.-slav zemaljskog erara, glede iznajmljenja prostorija u šumarskom domu za kr. šumarsku akademiju, koji je potvrđen odpisom kr. zemaljske vlade od 14. travnja 1899. br. 731. pr.

Budući se je imala g. 1900. obdržavati svjetska izložba u Parizu, to je kr. zem. vlada pozvala i hrv.-slav. šumarsko družtvo neka pri tom sudjeluje, ali je upravljajući odbor ovaj poziv sa zahvalnošću odklonio, nu s druge strane stavio vis. kr. zem. vlasti u tu svrhu na razpoložbu predmete družvenog šumarskog muzeja, od kojih su njeki doista po kr. zem. vlasti i izloženi bili.

Pošto je družvenoj upravi iztekao bio trogodišnji mandat, to je na ovoj glavnoj skupštini obavljen na temelju starih družvenih pravila izbor družtvene uprave, te bijahu ponovno izabrani: predsjednikom družtva Marko grof Bombelles; I. podpredsjednikom kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky; II. podpredsjednikom kr. šumarski ravnatelj Josip Havas; tajnikom Andrija Borošić; odbornicima Hugo Grund, Robert Fischbach, Bogoslav Hajek st., Marino de Bona i Ivan Partaš; odborskim zamjenicima Slavoljub Rosipal, Dragutin Laksar, Josip Kozarac, Julijo Vraničar i Dragutin Trötzer.

Osim toga uzela je glavna skupština u pretres i prihvatile sljedeća dva predloga:

I. Predlog družvenog odbornika Bogoslava Hajeka, šumarnika križevačke imovne obćine, »da se Njegova Preuzvišenost, svjetli Ban zamoli, neka bi se u zakonskoj noveli o preinaci zakona o komasaciji zemljišta, na kojoj se sada radi, odredilo, da se u buduće u zemaljsko i u županijska komasacionala povjerenstva ima vazda pozvati i jedan član šumarske

strukе, nadalje, da se kod predradnja, gdje se radi o procieni šuma i drvljem obraslih pašnjaka, osim gospodarskog vještaka i šumarski vještaci pozvati imadu«.

II. Predlog družvenog člana Aleksandra Ugranovića, kojim predlaže ustrojenje: »Uzgojne zaklade za djecu šumarskih činovnikah u Hrvatskoj i Slavoniji«.

Ovaj predlog upućen je družvenom upravljačem odboru na pretres i izvještaj obzirom na obrazloženje predлагаča, otisnuto u broju VI. „Šumarskoga lista“ za mjesec lipanj g. 1899.

Broj družvenih članova iznosio je u g. 1899. 7 začastnih, 56 utedeljiteljnih, 32 podupirajuća člana, 421 člana I. razreda, 590 članova II. razreda i 47 predbrojnika ukupno 1153 člana. Uredjivanje »Šum. lista« povjeroeno je od g. 1899. odborniku prof. I. Partašu, jer se je nadšumar J. Kozarac sbog slaba zdravlja na uredničtvu zahvalio koncem g. 1898.

Prihod družtva iznosio je u g. 1898. 3984 for. 27 novč. a razhop 3116 for. 67 novč.

* * *

XXIV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva obdržavana je na dne 23. rujna 1900. u Zagrebu.

Na ovoj glavnoj skupštini pretrešen je i prihvaćen »Poslovnik za glavnu skupštinu hrv.-slav. šumarskog družtva«.

Pošto je visoka kr. zem. vlada odobrila predložena joj nova družvena pravila, to je na ovoj glavnoj skupštini obavljen izbor družtvene uprave prema novim pravilima te budu izabrani: predsjednikom Marko grof Bombelles; I. podpredsjednikom kr. odsječni savjetnik Ferdo Zikmundovsky, II. družtvenim podpredsjednikom kr. šumarski ravnatelj Josip Havas, tajnikom Andrija Borošić, blagajnikom Leo Šipek, odbornicima: Csipkay Ivan, Fischbach Robert, Grund Hugo, Nagy Vinko, Hajek Bogoslav, Bona de Marino, Laksar Dragutin, Benak Vinko, Frkić Stjepan, Kesterčanek Fran, Partaš Ivan, Kern Ante, Rosmanith Albert Trötzer Dragutin, Slapničar Edo.

Na ovoj glavnoj skupštini uzet je u pretres izvještaj upravljačeg odbora glede osnuća »uzgojne zaklade za djecu

šumarskih činovnikah u Hrvatskoj i Slavoniji», te zaključeno, da se visokoj kr. zemaljskoj vladi podnese predstavka neka bi ona ustrojenje ove zaklade uzela u svoje ruke, analogno kako je to učinilo kr. ug. ministarstvo za poljodjelstvo u Ugarskoj.

Nadalje je glavna skupština usvojila predlog družtvenog člana Mate Kovačine glede uporabe družtvene knjižnice.

Sa ovom glavnom skupštinom bijaše spojen poučni izlet u Gorski kotar u šume vlastelinstva »Sušice« F. pl. Neubergera i u šumu urbarske obćine Ravna gora, podjedno je pregledana i tvornica drvene robe u Vrbovskom.

U g. 1900. podnešena je sa strane družtvenog predsjedništva predstavka Njegovoj Preuzvišenosti gospodinu Banu za posredovanje kod kr. ug. ministra trgovine, da se činovnicima krajiških imovnih obćina dopita pogodnost za putovanje na željeznicah, koju uživaju državni i zemaljski činovnici.

Nadalje je posebno izaslanstvo uprav. odbora predalo Njegovoj Preuzvišenosti predstavku sbog izjednačenja plaća šumarsko-tehničkog osoblja političke uprave u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji sa plaćami ostalih zemaljskih urednikah, koja je predstavka od povoljnog uspjeha bila.

Konačno je upravljujući odbor izdao »Spomenicu hrv.-slav. šumarskoga družtva, knjiga I.«, glede gradnje i svečanog otvorenja šumarskog doma i muzeja.

U g. 1900. brojilo je družtvo: 7 začastnih članova, 56 ute-meljiteljnih, 19 podupirajućih članova, 322 člana I. razreda 660 članova II. razreda i 37 predbrojnika, ukupno 1101. člana.

Prihod družtva iznosio je u g. 1899. — 19.210 for. 15 nč. a razhod 11.137 for. 82 nvč. a višak 8072 for. 33 nč.

* * *

Veleštovana gospodo!

Iz ove slike, što Vam ju podadoh o dosadanjem razvoju i djelovanju družtva mogli ste razabratи sliedeće činjenice:

1. Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo imalo je svojeg prvog doživotnog pokrovitelja u osobi Prejasnoga kneza Maxi-

milijana Marie Lamoral od Thurn i Taxisa do g. 1885. dočim je počam od g. 1894. doživotnim družtvenim pokroviteljem Njegova Preuzvišenost, Svetli Ban Dragutin grof K h u e n - H e d e r v á r y.

2. Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo imade sada svojeg petog predsjednika i to po redu: Antuna Tomića do uključivo g. 1877. Miju Vrbanića, do uključivo g. 1883. Emila Dursta do uklj. g. 1893. Ferdu Zikmundovsky-a do uključivo g. 1896, a počam od g. 1897. je predsjednikom družtva Marko grof Bombelles.

3. Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo sudjelovalo je dielomice posredno a dielomice neposredno na izložbi u Osieku g. 1889. u Zagrebu g. 1890. u Budimpešti g. 1896. i u Parizu g. 1900.

4. Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo podiglo si je u kratko vrieme svoga obstanka vlastiti »šumarski dom« i uredilo svoj družtveni »šumarski muzej« tako, da imovina družtva predstavlja danas vrednost od 280.000 K.

5. Hrvatsko-slavonsko šumarsko družtvo podiglo je u svakoj danoj priliki svoj glas u svrhu unapredjenja šumarskih prilika u zemlji, kao i svojih družtvenih članova, čemu su svjedokom nebrojene predstavke i predlozi družtva, koje sam imao čast navesti.

6. Razvoj hrv.-slav. šumarskog družtva u minulom 25. godištu predočiti će nam najbolje sliedeći od pet do pet godina sastavljeni pregled :

Godina	Začastni čla-novi	Utemeljitelji	Podupirajući članovi	Bedoviti čla-novi I. razr.	Bedoviti čla-novi II. razr.	Predbrojnici	Ukupno	Prihod kruna	Razvod kruna
1877	2	—	37	258	—	121	418	3390	2860
1881	8	—	29	287	—	71	395	3776	3606
1886	9	26	32	206	350	26	649	6170	5870
1891	9	40	26	230	500	25	826	6646	6158
1896	6	56	33	304	632	46	1131	8830	7480
1901	7	56	17	375	1148	44	1603	23610	19990

Iz ovoga pregleda razabire se, da je naše društvo u zadnjem deceniju naročito finansijsko napredovalo, čime je udaren čvrst temelj njegovom budućem razvoju i djelovanju.

Crtajući dosadanji razvoj hrv.-slav. šumarskoga društva ne mogu mimoći, a da se ne dotaknem u kratko i inih tekovina, što ih je šumarstvo u Hrvatskoj i Slavoniji polučilo u minulih 25 godina.

1. Medju ove spada u prvom redu zakon od 11. srpnja 1881. kojim se preinačuju odnosno razjasnuju neke ustanove zakona od 15. lipnja 1873., o imovnih obćina u hrv.-slav. vojnoj Krajini, kao i naputci, izdani u provedbi toga zakona glede uživanja i uredjenja šuma te vodjenja uprave kod krajiških imovnih obćinah.

2. Zakon od 22. siječnja 1894., kojim se uredjuje šumarsko-tehnička služba u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji.

3. Zakon od 26. ožujka 1994., kojim se uredjuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šnmah, stoećih pod osobitim javnim nadzorom;

4. Zakon od 22. listopada 1895., o uredjenju bujica (vododerina);

5. Zakon od 13. ožujka 1897., o promicanju gospodarstva u Hrvatskoj i Slavoniji, na temelju kojega je ustrojena kr. šumarska akademija te prislonjena sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu;

6. Zakon od 26. siječnja 1901., kojim se preinačuju neke ustanove zakona od 22. siječnja 1894.. o uredjenju šumarsko-tehničke službe u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, kojim su zakonom izjednačene plaće šumara političke uprave sa onima ostalih zemaljskih urednika.

Ovim zakonima udovoljeno je davnim i često puta iznasanim željama šumara, a u glavnom izvršenin i program, što si ga je hrv.-slav. šumarsko društvo u I. glavnoj skupštini stavilo za cilj svojega djelovanja, a podjedno je ovim zakonima udaren temelj budućem uspješnom razvoju šumarstva u zemlji, te ono podignuto na onaj stepen u državnom orga-

nizmu, koji mu prema njegovoj važnosti u narodnom gospodarstvu naše domovine pripada.

Ovi zakoni k jednu su i dokazom velikoj skrbi, što ju je Preuzvišeni glavar zemlje svjetli Ban Dragutin grof Khuen Hederváry, dični pokrovitelj hrv.-slav. šumarskoga društva, priklonio šumarstvu i šumarskoj struci, znajući da u našim šumama leži najveće bogatstvo zemlje, te su upravo za vrieme njegovoga banovanja svi napred navedeni zakoni — osim prava — u život privedeni.

Mislim, da će stoga govoriti iz srdaca svijuh Vas, ako za tu otčinsku skrb Njegovoj Preuzvišenosti Svjetlom Banu izjavim u ime hrv.-slav. šumarskoga društva i svijuh šumara najsmierniju zahvalnost. Bog neka nam ga poživi i uzdrži na stolici slavnih Banova naših još dugo i dugo godina.

K jednu smo dužni hvalu i njegovom doglavniku kr. od-sječnom savjetniku Ferdi Zikmundovsky-u I. družtv. pod-predsjedniku, koji je kao šef šumarske uprave u zemlji znao shvatiti i provesti plemenite namjere svjetlog bana.

* * * * *
Slavna skupštino!

Konačno mi je dužnost, da Vas u kratko izvjestim o djelovanju upravlјajućeg odbora u godini 1900|1901.

Upravlјajući odbor držao je u svemu minule godine 5 od-borskih sjednica.

U tih sjednicah riešavani su predmeti tekućeg poslovanja, kako je to redovito oglašivano u družvenom časopisu »Šumarskom listu«, te mi je čast u tom pogledu iztaći sliedeće:

1. Novo izabrani upravlјajući odbor poklonio se je korporativno Njegovoj Preuzvišenosti svjetlom Banu i podjedno zahvalio Njegovoj Preuzvišenosti za donešenje zakona od 26. siječnja 1901., kojim su izjednačene plaće zemaljskih šumarskih činovnika sa ostalim urednicima političke uprave.

2. Upravlјajući odbor ustanovio je konačno kućni red za svoje poslovanje, koji je oglašen u broju V. »Šum. lista« za g. 1901.

3. U smislu zaključka prošlogodišnje glavne skupštine podnio je upravl. odbor vis. kr. zem. vladi predstavku glede

osnuća »jubilarne zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnikah u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji«.

4. Upravljički odbor vodio je sa kr. zem. vladom pregovore glede iznajmljenja dalnjih dvajuhan stanova u »šumarskom domu« za proširenje kr. šumarske akademije.

5. Upravljički odbor zaključio je na predlog odbornika Dr. Trötzera, i II. družtv. podpredsjednika vel. g. J. Havasa, da se naredbe kr. zem. vlade, koje se tiskaju u »Šum. listu«, koncem godine posebice otisnu i prilože kojemu od slijedećih brojeva »Šumarskoga lista«.

6. Konačno je upravljujući odbor uzeo u pretres predloge odbornika I. Partaša, glede uredjenja družtvenog muzeja i muzealnih sbirka.

Što se na poseb tiče iznajmljenja dvajuhan stanova u I. katu »šumarskoga doma« za proširenje kr. šumarske akademije, to mi je napomenuti, da su upitna dva stana počam od 1. travnja 1901. iznajmljena kr. hrv.-slav. zemaljskom eraru uz godišnju najamninu od 2000 K. uz dodatak, da je društvo za nužnu adaptaciju stanova u svrhe šumarske akademije izdalo prema medjusobnom utanačenju svotu od 1000 K., dočim je ostatak namirio zemaljski erar.

Odnosni najamni ugovor sklopljen je sa kr. drž. nadodvjetničtvom u Zagrebu u zastupanju kr. hrv.-slav. zemaljskog erara uz iste uvjete i na isto vrieme, kao što su iznajmljene ostale prostorije za šumarsku akademiju na jur postojeći najamni ugovor.

Osnuće »jubilarne zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji« nalazi se u povoljnem stadiju, jer su, u koliko smo obaviešteni, gotovo sva zastupstva krajiških imovnih občina usvojila po kr. zem. vlasti priobćene im uvjete za osnuće upitne zaklade. A pošto utržak godišnjih sjećina u šumah krajiških imovnih občina iznosi godimice oko 3,000.000 K., to će prihod ove zaklade iznositi godimice oko 6000 K. Tim prihodom moći će se pružiti sirotčadi

naših drugova i članova mnoga podpora i utrti mnoga suza, te hrv.-slav. šumarsko društvo nije moglo da ljepše završi 25.-godišnjicu svojega obstanka, nego li osnućem ove zaklade, koja će se doskora u život privesti.

Kako minulih godina, tako smo i g. 1901. primili od vis. kr. zem. vlade podporu od 1200 K. za promicanje društvenih svrha, a 400 K. za izdavanje »Lugarskog viestnika«. Na čemu joj budi izrečena najsmjernija hvala.

Nadalje smo posredovanjem I. društvenog podpredsjednika vel. g. Ferde Zikmundovsky-a dobili od hrv.-slav. zem. hipotekarne banke u Zagrebu znatnu podporu od 2000 K., plativu počam od g. 1901. kroz 5 godina u iznosu od 400 K. za uzdržavanje šumarskog muzeja. Neka bude s toga velemož. gospodinu I. podpredsjedniku kao i darovateljici izražena najsrdačnija hvala u ime društva.

U ime podpora izplatili smo udovam i sirotčadi društvenih članova: a) iz društvene pripomoćne zaklade za godinu 1900. 200 K., za g. 1901. 200 K.; b) iz društvenih prihoda na račun g. 1900. 200 K., a na račun g. 1901. 280 K. Pošto se je podpora iz društvenih sredstava od godišnjih 200 K. pokazala prenizkom, bilo bi shodno, da se ova podpora povisi na 400 K., koje povišenje društvena sredstva podpuno dozvoljavaju.

Društveni »jubilarni štipendij za polazak kr. šumarske akademije« od godišnjih 680 K. podieljen je Velimiru pl. Köroskeny-u.

Što se tiče broja društvenih članova, to mi je čast izvestiti, da društvo naše broji danas: 7 začastnih članova, 56 ute-meljiteljnih, 17 podupirajućih članova, 375 članova I. razreda, 1148 članova II. razreda i 44 predbrojnika, ukupno 1603 člana.

Naročito su si stekli zasluga za sabiranje novih društvenih članova vel. gg. društveni podpredsjednici Ferdo Zikmundovsky i Josip Havas, zatim predstojnik kr. nadšumarskog ureda u Vinkoveih Ivan Csipkay, predstojnik kr. šumskog ureda u Otočcu Vinko Nagy, te upravitelji krajiških imovnih obćina.

Svi ovi u dobro shvaćenom interesu družtva priveđoše sve svoje područno osoblje u naše kolo tako, da je danas hrv.-slav. šumarsko družtvo jedno od najbrojnijih i materijalno najosiguranijih družtva u Hrvatskoj i Slavoniji. Neka im svim skupa bude izrečena u to ime na ovom mjestu najsrdaćnija hvala.

U pogledu družvenog »šumarskog muzeja« zaključeno je u odborskoj sjednici od 28. prosinca 1901. na predlog u tu svrhu izabranog pododbora sliedeće :

1. da se zamoli vis. kr. zem. vlada neka bi sporazumno sa hrv.-slav. šumarskim družtvom namjestila na kr. šumarskoj akademiji još jednog podvornika, za kojega bi družtvo dalo u »šumarskom domu« bezplatan stan i polovicu plaće. Ovo namještenje imalo bi uzslijediti pod uvjet, da je dotični podvornik dužan svaki dan posle podne obavljati radnje u šumarskom muzeju, koje mu po družvenom upravitelju muzeja opredieljene budu, a u nedelju prije podne, kada će muzej biti za obćinstvo otvoren, da ima preuzeti službu pazitelja u muzeju.

2. da se sa zahvalnošću prihvati izjava I. družtv. podpredsjednika vel. g. Ferde Zigmundovsky-a, da će upravitelju šumarskog muzeja družtv. odborniku profesoru Ivanu Partašu pridieliti stalno u pomoć jednog činovnika iz šumarskoga odjeku kr. zem. vlade, a u slučaju potrebe i više njih, koji bi obavljao poslove asistenta u šum. muzeju uz njeku nagradu tako, da bi odpala potreba namještenja posebnog asistenta.

3. da se prostorije šumarskog muzeja prema potrebi griju ;

4. da se sbirke istoga nadopunjaju u okviru dotacije, opredieljene u tu svrhu svakogodišnjim proračunom družtva;

5. da se šumarski muzej drži otvorenim za obćinstvo svake nedelje od 9 sati prije do 1 sat posle podne;

6. da se šumarski muzej drži otvorenim za slušatelje kr. šumarske akademije 3 dana u tjednu i to samo posle podne.

Napomenuti mi je, da je proračunom za g. 1902. opredieljena u svrhe družvenog šumarskog muzeja svota od 2000 K., koja će obzirom na napred razložene poprimljene mjere posve

dotjecati, a da uz to muzej bude mogao ipak služiti svrsi, za koju je osnovan.

Veleštovana gospodo! Od minule glavne skupštine izgubili smo smrēu članove: Preuzvišenoga gospodina Ladislava grofa Pejačevića, Edu Pohla, kr. drž. nadšumara, Jerka pl. Rukavina, šum. pristava otočke imovne obćine i Bogoslava Hajeka, šumarnika križevačke imovne obćine. Slava im!

Nadalje mi je čast izvestiti, da naše družtvu podržava iste odnose prama inim družtvima kao i minulih godina. Isto tako drže se za porabu urednika »Šumarskog lista«, kao i za družtvenu knjižnicu isti časopisi kao i prošle godine.

Družtveni časopis »Šumarski list« tiska se u 700 primjeraka, a »Lugarski Viestnik« u 1700 primjeraka.

Ovaj znatni broj primjeraka »Lugarskog Viestnika« dokazuje najbolje, kako je bilo nuždno izdavanje posebnog strukovnog, a jeftinog organa za naše lugarsko osoblje, koje sada jatomice hrli u naše družtvo, nu ovo neka nam je podjedno i putokazom, da nastojimo našem lugarskom osoblju dati što skorije u ruke sgodnu priručnu knjigu, koja će mu biti savjetnikom i pomagalom u njegovojo težkoj službi.

U g. 1901. primili smo za šumarski muzej sliedeće poklone:

1. Od baruna M. Ožegovića, veleposjednika, žutu čaplju, *Ardea ralloides*, Rallenreicher, iz okolice Bele u Zagorju.
2. Od Gavre Kovačevića, kot. šumara u Ogaru, riedki primjerak stršelja počvrkaša, *Milidria calandra*, Grauammer, iz okolice Mitrovačke.
3. Od Prokopa Agjića, umirovljenog kot. šumara i zakupnika kupelji Topusko, Vilinu kosu (*cuscuta*) izraslu na stablu, koja inače dolazi na djetelini.

Neka bude ovim plemenitim darovateljima izražena srdačna hvala, pak i ostalim članovima družtva stavljamo na srdce, da se prigodice kojim darom sjete našeg šumarskog muzeja.

Imovina našega družtva sastoji se u sliedećem:

1. Družtvena sgrada »Šumarski dom« u vrednosti od	240.356 K.	— fil.
2. Družtveni šumarski muzej	22.724	” — ”
3. Pokućtvo	2.236	” — ”
4. Pripomoćna zaklada	10.259	” 17 ”
5. Knjižnica	7.400	” — ”
6. Gotovina koncem 28. prosinca 1901.	4 641	” 11 ”
Ukupno . .	287.616	K. 28 fil.

Odplata duga brodskoj imovnoj obćini teče posve redovito.

Veleštovana gospodo! Prikazah Vam sliku našega družtva, pak držim, da se njegovim dosadanjim razvojem punim pravom hrvatski šumari ponositi mogu. Dao dobri Bog, da bi mu njegov rad složnom podporom družtvenih članova i uz moćnu zaštitu visokog pokrovitelja i u budućem dvadesetpetgodištu tako napredan i blagoslovljen bio kao u minulom.

Time završujem i molim slavnu skupštinu da izvoli primiti ovaj izvještaj na znanje.«

* * *

Pošto je skupština uzela pročitani izvještaj tajnika na znanje, prešlo se je na treću točku dnevnog reda, te je uzela na znanje izvještaj odbora ad hoc za izpitivanje družtvenih računa za g. 1900.

Nakon toga uzet je u pretres družtveni proračun za g. 1902. — Kod točke 17. stavio je družtveni tajnik predlog, da se obzirom na netom pročitano tajničko izvješće dotacija u ime podpore udovam i sirotčadi družtvenih članova povisi od 200 na 400 K. što je skupština jednoglasno prihvatile, i sa tom preinakom cieli proračun usvojila, i to sa ukupnim prihodom od 23.610 K., i ukupnim razhodom od 20.190 K.

U odbor ad hoc za izpitivanje družtvenih računa za g. 1901. budu izabrani družtveni članovi Mirko Puk i August Ružička.

Pošto je smrću družtvenog odbornika Bogoslava Hajeka bilo izpraznjeno jedno mjesto člana upravljujućeg odbora, to je

u smislu družtvenih pravila obavljen izbor istoga, te je kao odbornik izabran šumarnik ogulinske imovne obćine Dragutin Močnaj.

Povodom razprave, gdje bi se imala obdržavati buduća XXVI. glavna skupština hrvatsko - slavonskog šumarskoga družtva bude zaključeno, da se opredijeljenje mjesto prepusti družtvenom upravljujućem odboru time, da se po mogućnosti uvaži podnešeni predlog družtvenoga člana D. Nanicinija, vlastelinskog nadšumara u Djakovu, glede obdržavanja skupštine i izleta u Bosnu i Hercegovinu.

Na glavnoj skupštini stavljeni su sliedeći predlozi:

I. Prema zaključku upravljujućeg odbora od 3. prosinca 1901. stavio je družtveni tajnik obzirom na izvještaj pododbora, otisnut u broju 1. »Šumarskog lista« za g. 1902 str. 32., predlog, da se u §. 1. »poslovnika za glavnu skupštinu hrvatsko-slavonskog šumarskoga družtva« uvrsti kao treća alineja slijeća ustanova:

»Ustmeni predlozi mogu se u skupštinah stavljati samo o predmetu, koji se nalazi u razpravi prema dnevnom redu, i o takovih predmetih, koji se tiču unutarnje uprave družtva (§. 5. točka 4. družtvenih pravila)«.

Ovaj predlog usvojila je skupština u cijelosti te zaključila, da se prema tomu skupštinski poslovnik nadopuni.

II. Član upravljujućeg odbora i urednik »Šumarskog lista« kr. profesor šumarstva Ivan Partaš podnio je slijeći predlog:

Oko treće četvrti netom minuloga stoljeća dominirala je na svjetskom tržištu hrastova dužica — franceska i njemačka — potičuća iz šuma naše monarkije, naročito slavonska dužica poznata sa svoje osobite kakvoće. U zadnjoj četvrtini XIX. veka počela se na svjetskom tržištu sve jače osjećati konkurenčija stranih zemalja, naročito: Sjeverne Amerike, Bosne i Rumunjske. Prem se dužica ovih zemalja većinom nemože polag svoje kakvoće sasvim uzporediti našoj naročito slavonskoj dužici, ipak je ta dužica počela osvajati strana tržišta i potiskivati našu glasovitu dužicu. Povišenje šumskih taksa s jedne a

konkurenčija dužice spomenutih zemalja s druge strane uzrokom je, da se danas u šumah naše monarkije, naročito naših domaćih hrastich proizvodi samo oko četvrtine one množine dužice, koja se je oko treće četvrti minulog stoljeća proizvodjala. — Naročito sve žešćom konkurenčijom Amerike počela se je sa stalnih trgova iziskivati ne samo francuzska dužica već i njemačka bačvarska roba, te se ista u velikoj množini uvaža u Njemačku, pače prodire čak u našu monarkiju. Polag statističkih izkaza pada uvoz naših dužica u Njemačku konstantno od g. 1889. Te je godine izveženo u Njemačku 661.000 metričkih centi većinom bačvarske gradje, dočim godine 1900. niti polovica ove množine, naime, samo 319.000 metričkih centah.

Uvoz dužice u našu monarkiju počeo je rasti, te je već prošle godine 1900. uvezeno glasom statističkog izvještaja 42.000 metričkih centi strane dužice, većinom iz Rumunjske i Amerike.

Izvoz naše dužice u Njemačku pasti će i stog razloga, jer se novom njemačkom carinskom osnovom kani carina na dužicu povisiti. Uzv u obzir samu povišicu kao i način računjanja težine hrastovine — u tom slučaju m^3 mjesto sa 600 kgr. sa 800 kgr. a na našu štetu — iznosit će ta povišica na carini prema dosadanju iznosu kojih 50%.

Da će se amerikanska dužica sve više uvažati na razna tržišta, na koja naša dužica ide, svjedoči okolnost, što se od strane nekih njemačkih i austrijskih firma sklopila posebna udruga sa sjedištem u Beču, koja će se baviti izključivo uvozom i prodajom samo američke dužice. Dosadanja štetna konkurenčija Amerike na dužičarskom trgu osjetit će se dakle u buduće još jače, nuždno je s toga, da se ova naša grana šumarske proizvodnje prigodom obnove carinskih ugovora što bolje zaštiti, pa se s toga predlaže, da hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo u svojoj glavnoj skupštini, koja će se dne 29. prosinca 1901. u Zagrebu obdržavati, stvori slijedeću rezoluciju:

»Obzirom na to, da je proizvodnja hrastove dužice u našim hrasticima mnogo stradala uslijed oštrey konkurenencije, naročito sa strane Amerike a i Rumunjske, umoljava hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo visoku kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinsku zemaljsku vladu, da kod mjerodavnih faktora uloži svoj upliv, da prigodom obnove carinskih trgovačkih ugovora bude shodni micarinskim mjerama zaštićena naša dužičarska proizvodnja, da se uvoz stranoj dužici u naše carinsko područje oteža a izvozu te robe što više pogoduje“.

Skupština je predloženu resoluciju u cijelosti usvojila sa predloženim nadopunjkom po I. društvenom podpredsjedniku velemožnom g. Ferdi Zikmundovsky-u, da se društvo obrati na trgovačku komoru u Zagrebu i u Osieku sbog povedenja zajedničke akcije u tom predmetu.

Nakon toga pročitao je društveni tajnik stigavše brzjavne pozdrave skupštini i to od Gospodarstvenoga ureda petrovaradinske imovne obćine u Mitrovici, članova: Vilima Dojkovića iz Daruvara, Stankovića i Radojevića iz Mitrovice, B. Dugača iz N. Gradiške, koje je skupština pozdravila sa burnim Živilim!

Pošto je time bio dnevni red glavne skupštine izcrpljen zaključio je društveni predsjednik presvjetli gospodin Marko grof Bombeles skupštinu sliedećim riećima:

»Veleštovana gospodo!« Srdačno Vam zahvaljujem na mnogobrojnom posjetu ove glavne skupštine, želim Vam sretan povratak Vašim domovima i sretnu novu godinu, te zaključujem XXV. redovitu glavnu skupštinu hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva.«

Sakupljeni skupštinari popratili su ove rieči društvenog predsjednika burnim usklicima »Živio predsjednik!«

Uspomena iz prvih godina mojega praktičnoga službovanja.

Godine 1848. nakon svršenih nauka u bivšoj šumarskoj akademiji u Mariabrunu, budem dodieljen sa svojim kolegom od c. kr. vojnog zapovjedničtva u Beču, kao bivši krajiški pitomac c. kr. dvorskog lovnom nadmeštru u bečkom Novom Mjestu u praksu.

Prigodom moje prakse, bilo je jednog dana u početku mjeseca rujna iste godine, kad sam iz lovišta išao jednim puteljkom kroz kukuruzna polja kući, opazih na istom puteljku čovjeka oštrim korakom koracati misleći, valjda što je opazio za sobom »jagera«. Podvostručim moj korak, da ga dostignem. Možda će biti zvjerokradica, koji po poljima zamke i lovke na zeceve i trčke meće. Čim sam ga dostigao upitah ga, što on u to doba, a bijaše već mračak, po polju traži; valjda stavљa zamke na divljač. On mi na to odvrati, da se tim ne bavi, već da ide iz bližnjeg sela kući. Upitah ga, tko je i čim se bavi? Reče mi, da je po svom zvanju krvnik, sad već u miru, i da stanuje za sad u Novom Mjestu. U razgovoru upitah ga, zašto je išao u mir, a još krepak? Odgovori, kad su krvničko mjesto prenesli u Beč onda da su ga stavili u mir. — Blizu ulaza u grad razstadoh se s njime.

Čim sam kući došao, priповiedih našem starom »jagaru« koga smo zvali Venzličko, a taj nas je imao po lovištu voditi i pokazivati, da sam se sastao sa bivšim krvnikom u kukuružnovom polju pred mračak, misleći da taj čovjek zamke na divljač stavlj, što sam mu i predbacivao. Na što mi jagar Venzličko odvrati da ga drugi put pustim u miru. On ga pozna dobro, a mnogo put mu na uslugu stoji, jer mu dokaže zvjerokradice, koji po usjevima na divljač zamke meću i love, a to mi »jageri« bez »spiona« nismo kadri sve dozнатi, — a on — Venzličko — da će mene i moga kolegu s njime upoznati, pak ćemo kod njega i vidjeti, što će nas možda i zanimati kano: sprave za vješala, mačeve s kojima su odsudjenim glave sjekli i t. d.

Nakon jednog tjedna kad smo skupa išli u lovište, nape-rili smo mimo stana bivšeg krvnika, kojeg kuća bijaše već izvan grada i ako bude doma, da ga posjetimo. I doista na-djosmo ga, Venzličko mu odmah predstavi mene i moga kollegu, a drago mu bijaše mlade »jagare« upoznati. Medjutim Venzličko ga zamoli, da nam pokaže nješto od njegova alata, koji je on rabio kod krvničke službe, što on dragovoljno i učini. Tuj nam pokaza užeta, s kojim se vješaju odsudjeni na vješala i male modele od vješala, pokaza nam i četiri mača, koji su bili više manje hrdjom nahukani, s kojim je već mnogo glava odsječeno. Od ta četiri mača bijaše jedan najveći, taj me je najviše zanimalo, a krvnik reče, da je i najstariji, i da su ovim mačem prije 160 godina (malo više. Ur.) ovdje u Novom Mjestu »die krobatischen Rebeller Zriny und Frankopan geköpft«. Te su rieči i na maču pri držku bile urezane, kao dan i godina, kad su pogubljeni. Medju ostalim primjeti i to: da je ovaj mač riedko upotrebljivan, jer ne samo što je omašan, već za rabljenje za svaku ruku nespretan, po tom on sudi, da je njegov šukundjed, od koga ovaj mač potiče, morao biti jaka ljudesina i pouzdane ruke, dok si je tako omašan mač dao skovati, a možda da su u ono vrieme i razbojnici ljudesine bili. Ostala tri mača, kako smo ih razgledali, bili su u razmjeru mnogo lagši i prema onom kraći. Primjeti i to, da si je svaki, kad je od svog otca preuzeo majstorluk, obično dao načiniti novi mač, kako mu je za ruku najbolje pristajao i tako je sin od otca baštinio cielu krvničku spravu. Još izvadi iz jedne škrinje debelo remenje, s kojim se običavaju odsudjeni na stratištu prije pogubljenja vezati. U toj škrinji imao je raznih žigova, klješta, čavala, s kojim su u stara vriemena odsudjenike mučili. Pokaza nam i tri pečata pečatnjaka svi od željeza, koji da potiču od plemića i dvie vrsti mendjuša od ženskinja, kojima je već odavna mač glavu skinuo. Htio nam je dapače pokazati svoju vještinu, kako se postupa na stratištu, kad se hoće čovjeku glava sjeći i postavi jedan omašan stolac na sred sobe, na kom su već, kako reče, mnogim odsudjenim glave

odsječene. i ako koji od nas izvoli na stolac sjesti . . . , na što mu naš Venzličko odvrati, neka se za sad mani te predstave, jer ćemo zakasniti u lovište te bi nas mogao naš principal iznenaditi, što bi nam neugodno bilo.

Kad smo od krvnika otišli u lovište, reče nam uz put »jagar« Venzličko, da je on krvnika prekinuo u pokazivanju njegovog majstorluka, pošto je na njem opazio, da se je dobrano rakijom napisio i da se zna često i drugim pićem opiti, a kako je i onako nešto šumast, kako ga pozna, moglo bi se lako dogoditi, da bi kod predstave, kako on s mačem postupa kad glavu sječe, mogao nas koga osakatiti. Zapitah svoga kolegu, koji je iz gornje Hrvatske Krajine rodom, kakovi su to ljudi bili, kako krvnik reče »krobatische Rebeller Zriny i Frankopan«, koji su ovdje u Novom Mjestu smaknuti, gdje mi baš kraj tog stratišta, koje je samo sa četir kamene već izlizane pločice bilo označeno, često prolazimo, a ja od tih ne znam ništa. On mi reče, da niti on ne zna, nu jedino zna što je vidio, da u Hrvatskoj ima ruševina od kula i gradića, koji da su bili njegda Zrinjskoga i Frankopana. — Nije se u to vrieme o njima ništa u školi učilo a niti inače pri poviedalo.

Od tog vremena nismo više posjetili krvnika, niti sam ga ja vidjao. Kako je ono revolucionarno vrieme bilo, prilično riedko smo se mi »jagari« po lovištu dali vidjeti, jer su zvjerokradice mah preoteli, a mi im nismo bili kadri na put stati. Koneem godine 1849. budem ja sa svojim kolegom u bivšu Vojnu Krajinu odpravljen, te budem dodieljen c. kr. petrovaradinskoj pukovniji u Mitrovicu za c. kr. šumara.

* * *

Bijaše godine 1854. u jesensko doba, kad sam na parobrodu putovao iz Titela u Novisad. Tuj na parobrodu upoznahn se sa Ilijom Okrugićem bivšim kapelanom u Petrovaradinu. U razgovoru spomenuh, da sam služio u Petrovaradinskoj pukovniji, na što on primjeti, da je Mitrovica negda veliki rimski grad bio, i da se ondje može naći rimskih starina, osobito na

bivšem rimskom groblju, i da je on od svoga prijatelja dobio više komada rimskih novaca, što su u Mitrovici nadjeni. Na to mu primjetih, da se još gdjeđe tamo može naći rimski novac, ali ga prosti sviet ne sakuplja, jer u njem ne nalazi nikakvu vriednost, izim ako bi bio od zlata i dao se unovčiti. Cigani kotlari, kako sam vidio, uzimaju stari bakreni novac, jer s njime kotlove krpaju i tako starog rimskog novca sve riedje biva i nestaje ga.

Rekoh mu nadalje, što se tiče negdašnjeg rimskog groblja koje je blizu Mitrovice, da bi se tamo mogle još kojekakove starine izkopati, nu da mi ono nije pravo poznato, akoprem sam tamo više godina stanovao. Nisam saznao, da se je ondje šta osobita našlo izim rimljanskih razlupanih cigletina i koji odlomak sarkofaga, jer je to groblje od prijašnjih generacija prekopavano i pretraženo. O tom sam se i sam uvjerio ; rekoše mi to i ciglari koji su zemlju i pjesak kopali, a čuo sam to i od drugih, koji mi pripovjedaše, da ako su gdje na kakvi sarkofag slučajno naišli, bio je svaki preokrenut i razlupan. Jedan lugar koji je u blizini tog groblja stanovao, imao je svoj kućni triem popločen sa pločama od rimskih sarkofaga, koji su bili i s napisima providjeni i nije on, niti njegov otac u njima ništa našao osim zemlje. Rekoh kapelanu Okrugiću, da se nisam toliko za starine interesirao, jer to ne spada u moju struku, inače da sam mogao koji put doći do kakvog predmeta, nu možda on znade, zapitah ga, kakvi su to ljudi bili Zrinjski i Frankopan, koji su odavna u bečkom Novom Mjestu od krvničke ruke smaknuti i kraj njihovog sam stratišta za moga boravljenja u Novom Mjestu često prolazio. On odvrati mi : »kako ne bi znao, ta to su bili knezovi, koji su po Dalmaciji i Hrvatskoj svoje gradove i veliki posjed imali i mnogo proti Turcima vojevali«. To sam htio rado znati, jer sam video i imao u ruci onaj mač s kojim je krvnik te knezove pogubio. Na to on skoči sa stolca — »sta, vi ste vidjeli taj mač, pak gdje i kako ste do njega došli?« Ja mu sve točno pripoviedih, kako sam gore opisao, a to ga je još više uzrujalo — pak

reče, zašto si ga nisam pribavio. »Šta bi s njim počeo ja onda nisam znao tko su ti pogubljenici, da bi taj mač, s kojim je glava sjećena mogao imati kakovu vriednost; — a za kupiti treba imati novaca, kojih onda nisam imao, baš da bi mi ga krvnik na prodaju nudio«. Napokon mi je Okrugić savjetovao, da ako mi je kako moguće, da se čim prije u Novo Mjesto zaputim i ako taj mač kod krvnika još nadjem, da ga svakako nabavim, da će mi se to dobro izplatiti, jer taj mač ima veliku historičku vriednost.

Ja mu obećah, da kanim svakako u Beč ići, jer imam nuždnog posla kod zoologičkog-botaničkog društva, kojemu sam i član, te će se tom zgodom zaputiti u Novo Mjesto i taj historični mač potražiti. Tako se ja rastadoh s Okrugićem u Novom Sadu.

* * *

Godine 1855. u mjesecu rujnu zaputio se ja u Beč i odsjedoh na Videnu u svratištu »k zlatnom janjetu«. Drugi dan moga boravka u istom hotelu pregledah listu dospjelih gostova i opazih, da je tu odsjeo profesor dr. Josip Pančić iz Biograda, koga sam od prije samo po vidjenju poznavao. Tu se s njime na skoro pobliže upoznah i kako od njega saznah, da se od duže vremena ovdje bavi i još da će nekoliko dana ostati, jer se bavi sa korekturom »Flore Srbije« koju je dao zoologičko-botaničkom društvu, da ju u razprave dade tiskati. (Tiskano god. 1856. u Verhandlungen des Zoologisch-botanischen Vereins in Wien, Band VI. str. 475.) Ja mu odvratih da sam i ja ovomu društvu došao, kojemu sam i član, i dao mu jednu razpravu iz našeg predjela »Der syrmische Sumpf Obedska bara und seine Vogelwelt«. (Otiskano medju razpravama istog društva. Band. VII. godina 1857. strana 71), onda i ja, da se želim kući povratiti, a uz put imam još jednu misiju obaviti, koju mi je Ilija Okrugić osobito preporučio (pozna Okrugića) a to jest, da potražim u Novom Mjestu kod Beča onaj mač, kojega sam

kod krvnika video, s kojim su Zrinjski i Frankopan u Novom Mjestu pogubljeni. Na to Pančić prekrstivši ruke čisto iznenadjen zapita me, zar da ja znam za taj mač i da li sam ga doista video. Ja mu sve pripovjedih, kako sam jur gore naveo i kako sam Okrugiću pripovjedao, što da sam video i čuo, te da mislim za 3—4 dana otići u Novo Mjesto sbog tog mača. Pančić mi na to reče, da će me on uz put pratiti do Novog Mjesta. Dok smo skupa u Beču bili, nije me propustio u mojoj sobi pohoditi i izpitivati me o tom maču i naškim imena bilja iz moga predjela.

Pošto se je i Pančić za taj mač veoma zanimalo, uvidih da taj može imati doista veliku historičnu vrednost, kako i Okrugić reče, te odlučih, što prije otići u Novo Mjesto. Kako sam namislio tako i učinih. Dadoh soberici moju kartu, da ju Pančiću uruči, izpričav se, da sam morao prije odputovati i da će ga sutra dan u Novom Mjestu dočekati.

Čim sam došao u Novo Mjesto, prvo mi je bilo potražiti stan negdašnjeg krvika, gdje je u moje vrieme stanovaо. No žalibože, kako mi ondje stanar reče, da se je od ovud već prije više vremena odselio. Odavle zaputio se ja jednom svojem prijatelju, od kojega sam se nadao, da će on za njega znati. Isti mi reče, da se je bivši krvnik poslije revolucije, naime g. 1851., preselio u Madjarsku u susjedno mjesto Neudorf i da je prije tri godine umro, a da njegova žena još tamo živi, koju mogu naći, pače reče mi i kuće broj, gdje stanuje. Ja se odmah zaputih u to mjesto, koje nije bilo daleko i nadjoh udovicu, koja me je od onda još poznala. Odmah ju zapitah: ima li još koji mač, što je njezin pokojni imao. Reče mi, da više ništa od njegovog alata nema, već da ga je pokojni još za svog života sveg razpačao i prodao, a da sve to nije ni onako skoro ništa vriedilo; mačeve je kao prosto gvoždje na funte nožarom prodao, koji da su valjda iz njih noževe pravili, jer su bili od dobrog čelika. (Ovaj se je mač ipak uzčuvao i kako znamo nalazi se, nu sad opet kao relikvija, u Bečkom Novom Mjestu. Ur.)

Ja sam baš do nje došao, rekoh joj, da kupim onaj veliki i najstariji mač kojega je imao. Ona mi odvrati, zašto ga nisam još onda kupio, da bi da bi mi ga pokojni drage volje prodao, jer za njega kasnije nije ni onako ništa vredio. Rekoh joj da sam sada naručbu dobio, da ga kupim, misleći u sebi, da sam onda znao što sada znam, ne bi ga propustio kupiti. I tako se ja snužden razstadoh od udovice.

Sutra dan u jutro zaputih se na kolodvor, čekajuć na bečki vlak, kojim ima Pančić doći, na što isti i dojuri i htjede u Novom Mjestu iz kupea izaći. Tuj mu ja priskočih da ostane i pri poviedih mu, što se je desilo s mačem. Bilo mu to vrlo žao. Razstadosmo se, on odjuri željeznicom preko Madjarske, a ja drugim vlakom preko Semeringa kući.

Jos. Ettinger.

O pazka uredničtva. Mnogi će možda od cienjenih čitalaca reći, da ovaj članak ne spada svojim sadržajem u ova kovo stručno glasilo kao što je naš »S. L.«, ipak držimo, da ne bi pravo učinili kad ga ne bi priobčili, je potiče iz pera našeg starog i uvaženog stručnjaka a uz to sadržaje reminiscencija zanimivih za nas svakoga.

Odgovor na članak „O načinu procjene goriva u našim proredama“.

Htjedoh se već osvrnuti na članak VII. svezke »Šumarskog lista« od prošle godine: »Katastralni nacrti i reambulacija šumskih medja«, no kasnije odustah od toga uvjeren, da si je o njem stvorio svaki cienjeni čitatelj našeg glasila svoj sud, kako je zasluzio. Sada pako ovlašten, nakan sam osvrnuti se na članak u I. svezci »Šumarskog lista« od o. g. pod gornjim naslovom.

Ne vodi me na to volja polemizovanja, već sam sloboden, da pred javnosti opravdam naša proredjivanja, da iz taknem svrhu istih i prijene proredom izradjenog drvlja.

O važnosti prorede u šumskom gospodarenju ne trebamo govoriti, jer su o tom pisali šumarski auktoriteti i dadoše joj sad ovaj, sad onaj smjer u racionalnosti šumarenja, prema tome kakva su nazora bili i što su htjeli, da njome postignu.

Smjerom pako prorede nije od auktoriteta nikada nijedan važnosti njene porekao.

Kako da se proredjuje, stvar je načela, kojim, da se načinom to izvede, stvar je opet samo načela.

Bivši taksator imovne obćine križevačke, veleuvaženi stručar, svojim je vrednim izkustvom došao do uvjerenja, da je od potrebe dati proredama, u proredivim sastojinama imovne obćine križevačke, biljeg redovitog godišnjeg prihoda na drva u pojedinim desetgodištima gospodarenja.

Ne treba spominjati, da je to načelo za imovnu obćine od velike važnosti, a da se može računati sa realnim brojevima prihoda na gorivu i gradji u proredama, za namirenje potreba pravoužitnika, a da se time te gojitbene radnje obave.

Smjer samih proreda dao je po njemačkoj školi, nezapostaviv uz to ni danskog proredjivanja. Uveo je turnus proreda sa 10 godina, a jakost (stupanj) proreda imade da se osvrne na tlo, podnebje, ekspoziciju, obrast, vrst drva i starost, ne zapustivši načela, da se imade glavna sastojina, ostajuća za buduću sječu, uzgojiti visokog uzrasta, liepe deblovine i razmjerne krošnje.

Da se uzmogne to postignuti odabrane su godine 1898. pokusne plohe u pojedinim proredivim sastojinama. Dobro se sjećam, da su te godine kod nas bili na poučnoj ekskurziji tadanji slušatelji šumarski pod vodstvom vel. gg. profesora Partaša i Kesterčaneka, ter je sam g. šumarnik Slapničar tada raztumačio u šumi Kosturaču svoje načelo i smjer, koji želi u proredama postići i tu je zorno pokazao, na jednoj pokusnoj plohi isto. Iza toga se je razvila medju vrlim tim našim stručarima razprava, gdje se je iztakla važnost toga radu.

Naše pokusne plohe su baza kasnijim skrjaljkama prihoda za pojedino okružje odnosno odsjek,

za pojedini dobni razred, za pojedinu stojbinu, za pojedinu vrst ili mješavinu poput onih, koje se upotrebljuju u Danskoj.

Iz njih se vidi i doba i visina i prsnii promjer i srednja temeljica i kubični sadržaj, kao i prirast uzornog stabla, prije prorede ciele sastojine — sastojine, koja kao vladajuća ostaje, kaošto i sastojine nuzgredne, koja se imade proredom izvaditi.

One su dakle vodić onome, koji vodi proredu.

Pošto odustasmo od načela, da samo mladje sastojine proredjujemo, prihvatismo ono, da je šuma postepeno prorediva sve do sječe, — da se samo tako može najveći prihod, ne samo na drvu postići, nego takodjer i na kvaliteti. To ćemo lje postići samo tada, budemo li se držali vodića proreda. Pokusne su plohe u obće idealne naravi, ali pokazuju put k realnosti — pokazuju put k normalnosti (?). Prema tome i naše su pokusne plohe doduše realno učinjene — one mogu, da budu idealne, al su neoporecivo put k realnosti — put k normalnosti i cilju koga hoćemo, da postignemo. Pojedino stablo neće imati sadržaja uzornog stabla — biti će većeg ili manjeg, ali ćemo na rali postignuti sigurno odgovarajućudrvnu masu, radimo li prema uputi, koju nam one davaju.

Kako, da se osvijedočimo o tome, jesmo li to u istinu postignuli — ako ne procjenom? Ne procjenjujemo pojedino stablo svagdje, ne klupiramo i ne kubiciramo ovo svagdje — jer bi to i absurdum bio. Gdje su prorede t. zv. pročistni sjekovi, nije se niti kod procjene na pokusnih ploha to činilo, a kamoli da se to čini kod izvadjanja prorede. Kod 20 i višegodišnjih sastojina ne samo, da je procjena potrebna, da se postigne cilj t. j. onaj prihod, koji mora, da dade; ona je potrebna i iz razloga toga, da se ustanovi faktična drvna masa, s kojom razpolaze šumar dieleći pravoužitnikom drvnu pripadnost.

Slab bi naprotiv bio gospodar, koji bi dielio a nezna koliko imade da razdieli, pak da kasnije tek ustanovljuje, što je razdielio.

Kako je naime spomenuto, ne ima tu u proredama samo goriva — bud se prorede imadu postupno obavljati do sječe — imade tu i gradje, koja dobro dolazi imovnoj občini za namirenje navedenih potreba i malih dražba — tu je bez inog opravdanja svakako potrebna stablimična procjena.

Procjena u proredama nije unikum ove imovne občine, već se ta obavlja i drugdje, a činio ju je daleko prije od nas kr. državni šumski erar, — čini se tamo, gdje se intenzivno gospodari, -- čini se svagdje, gdje je to moguće, — čini se to svagdje ondje, gdje to cilj zahtjeva.

Iztaknut je cilj koji nas vodi da to činimo, a na intenzivno gospodarenje upućuje nas potreba na drvu, koja dano-mice raste, a da udovoljavati uzmognemo ustanovam imovne občine.

Prema tome, ako smo nepokolebivog načela o važnosti proreda, — ako imademo pred sobom cilj, koji je napred rečen, ne možemo uputiti u proredu lugara, jer ne ima za to spreme, jernije zvana obavlja kulturne radnje. On je čuvar šume i ništa drugo. Udalji li se on od njegovog zvanja, za koje je postavljen, niti će biti ovo, niti će biti ono.

Proreda je takav posao, koji imade da teoretskom spremom uz praktično izkustvo vodi onaj, koji upravlja sa gospodarenjem, koji će znati po danoj direktivi doći k cilju, a to nije lugar.

Taj rad nije manipulacija, već rad zvanični, rad, na kojem se osniva uzdržanje šume u normalnosti t. j. da odgovara stojbini, dobi, obrastu, kvalitetu, kvantitetu i prirastu.

Stručar vodeći proredu ne misli samo da izmedju dva stabla vadi jedno, bilo koje; već dobro pregleda, koje ostavi, koje da vadi, a to čineći nije mu težko procjeniti stablo, koje je preko 20 godina staro, tim više, što mu u radu za direktivu služe spomenute pokusne plohe odnosno skrižaljke prihoda. Kada se već obavlja sta-

blimična procjena drva — koja se mora da obavi kako je napred rečeno — mora da se izvrši i manipulacija radnje, koju je opisao gospodin pisac članka na koji se osvrćemo.

Grupiranje stabala u procjene goriva?), opravdava se samo po sebi, radi lakšeg računa i dielenja.

Tu prestaje t. zv. kontrolni čekić, a počima Göhlerovo kolo, — tu prestaje vapno i mazilo bilo ovo pozitivno, negativno ili recipročno(!?) davši mjesta numeraciji vidljivoj i ubilježivoj.

Time se nije ogriešilo o §. 15. šumskoga zakona, već se je dapače na njegovom temelju intenzivno radilo, — a svaki intenzivni rad nije, da se ga zabaci, već treba da se njime ide dalje za ciljem.

Žalim, da je g. pisac rečenog članka iztaknuo samo tobožnje zle strane stablimične procjene u proredama, mudro zašutiv ili nehtjevši pripoznati dobre strane, koje veličinom svojom, ako bi i bilo mana, iste nadmašaju.

»Šumske štete ili gotov novac« — novac je jedno i drugo ; doduše jedan skuplji, drugi jeftiniji po nas — nu kad govorimo o proredama negovorimo o novcu kao takvom već u obće trošku, s kojim je skopčana ova radnja.

Prorede su vrlo koristne radnje u koje treba ulagati novac, pak i bio potrošak nešto veći, samo da budu rezultati bolji.

Stavimo da imovna obćina i potroši godimice 3600 kruna za obavu proreda, al je time oko 2000 do 3000 rali proredive sastojine proredila po svojim stručarima i do 20.000 m³ prihoda na drvu godišnje si zajamčila. Trošak taj iznosi od 1·80 kruna do 1·20 kruna po rali. Jeli to ne razmjeran trošak? Treba li tu govoriti o nerazmjernosti probitka i skupoći radnje?

Iz izkustva i po statističkim podatcima naprotiv znademo, da su do uvedenja ovog načina proreda, koje su pod nadzorom stručara vodjene, u nas po plaćenim radnicima bile skopčane sa troškom od 12 do 18 kruna po rali.

Danas ne treba nadničara, koji će rušiti obilježeno drveće, jer to čini onaj, kojemu je doznačeno drvo.

A što to znači kada pravoužitnici proredjuju, makar i pod nadzorom, ako stabla nisu markirana, ma da su kakovom bojom omazana — prepuštam razsudjivanju svim hrvatskim stručarima. Ne »markiranje tog sitniža«, — već obavljuju se kod nas prorede onako, kako se po temeljima znanosti obavljati imaju.

Kamo li ljepšeg posla za šumara, nego li raditi, da svojim umom pomogne, skoro bi rekao, prirodi u njenom djelovanju — da on svojim radom gospodari nad elementom, a da postigne svrhu. Nije to gubljenje vremena — tu je njegov rad, tu ga zove njegovo zvanje.

Ne obazirući se na mastilo (kolomaz!) zečju capicu, buletara i tomu slično, čim je sve snabdjeven dotični članak, zaključujem ovaj moj odgovor, moleći gospodu šumare, da izvole uvjerenjem svojim stvarati sudove, načela i smjerove.

Htjedoh ovime, da opravdam naše prorede, što mislim, da sam i učinio, neodustajući od onog što napred rekoh, da ne mislim polemizovati.

Henrik Begna.

Opazka uredništva. Pitanje o najshodnijem načinu procjene u proredama dosta je važno, pa ćemo i mi o tom svoju reči, nu kako je ovaj broj lista već i onako daleko prekoračio propisani obseg, ne ćemo to sad učiniti, već tek u budućem broju.

Naši šumarski vježbenici.

Prilike se u našem šumarstvu sve po malo mienjaju. Na same šumarske stručnjake stavljaju se u svakom pogledu sve veći zahtjevi. Još prije nedavnoga vremena većinom je bila dostatna za ustup u šumarsku službu naobrazba, stečena na kojem srednjem šumarskom učilištu; nuz akademičare primali su se i u državnu šumarsku upravnu službu absolventi srednjih učilišta. Međutim stala je ponajprije uprava državnih šuma tražiti i primati u državnu službu samo abituriente šumarskih visokih škola, a od kako je kod nas izšao »zakon od 22. siječnja

1894. kojim se uređuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji« propisano je §. 6. ovoga zakona i opet kao uvjet za ustup u ovu šumarsku službu akademska naobrazba. Gotovo mogli bismo proreći, da nije daleko vrieme, kad će se i za stručnjake naših imovnih obćina u bivšoj Vojnoj Krajini tražiti isto, a ima već i većih vlastelinstva, koja su isto takove kandidate u prvom redu tražiti počela. Posljedica je toga, da u pravilu postaje danas pojedinac šumarskim vježbenikom u nešto starijoj dobi nego li prije. Uza sve to vrieme vježbenikovanja nije se skratio, već pače više puta dosta znatno produljilo. Kad su sva mjesta popunjena, ne ograničuje se to vrieme samo na propisani bienium do položenja državnoga izpita za samostalno vodjenje šumarskoga gospodarstva, već traje eventualno i dalje; kod imovnih obćina dok bude prazno mjesto šumarskoga pristava, a kod političke uprave dok bude prazno mjesto kr. kot. šumara II. razreda.

Dok je pojedinac vježbenikom, ne bi se on imao smatrati ni pravim činovnikom (gore spomenuti zakon to u §. 4. izrično veli, pak vježbenik i ne uživa plaću već »pripomoć«) a ni pravom radnom silom. Njegova je dužnost pripravljati se za budući činovnički rad, pa za pravo kad mine vrieme praktičnoga bienuma, a on je i položio izpit za samostalno vodjenje šumskoga gospodarstva, te stekao svu traženu kvalifikaciju za pravo činovničko mjesto, imalo bi i njegovo vježbenikovanje prestati. Nu kad neima praznoga mesta — kod pol. uprave kr. kot. šumara II. razreda, a kod imov. obćina šumar. pristava — ostaje on i nadalje vježbenik, a ipak mu se mogu povjeriti — jer se je izvježbao — svi poslovi činovnika, pak mu se i doista povjeravaju. Odgovaralo bi stoga pravednosti, da mu se nakon toga vremena, kad je polučio svu propisanu kvalifikaciju za pravoga činovnika, popravi položaj i beriva, kako se to danas doista kod uprave državnih šuma čini. Kod uprave državnih šuma imenuju se šumarski vježbenici obično odmah iza kako su propisani praktični bienium svršili i izpit

za samostalno vodjenje šumarskoga gospodarstva položili, »šumarskim kandidatima« u XI. plaćevnom razredu.

Pošto se je kod nas naziv »šumarski pristav« — jer i kod imovnih obćina običajan — više uobičajio nego li naziv »šumarski kandidat« bilo bi shodnije taj naziv i pridržati, pa sve vježbenike, koji su gore spomenutim uvjetima udovoljili, imenovati šumarskim pristavima.

Izdatei u to ime ne bili veliki, naročito moglo bi se to lahko provesti kod imovnih obćina, i to tako, da se sva mjesta šumarskih vježbenika i šumarskih pristava — koja su danas razlučena — sistemiziraju kao mjesta: »šumarskog vježbenika odnosno šum. pristava«. Kad bi se ta mjesta ovako sistemizirala, mogao bi se lahko svaki vježbenik, koji je bienium svršio i državni izpit položio, odmah imenovati šumarskim pristavom, po gotovo ako još inače na podpuno zadovoljstvo svojih predpostavljenih službuje. Time bi se ambicija ovoga stručnoga osoblja znatno dići mogla.

Kod političke uprave, priznajemo, ne bi se to tako lahko provesti moglo i to već stog razloga, što bi bio šumar. pristav odmah polag svojih službenih beriva izjednačen kr. kot. šumaru II. razreda. Nu mi držimo, da je sadanji položaj kr. kotar. šumarâ II. razreda, koji stoje u XI. činovnom razredu, takov, da će se on morati čim sredstva dozvole poboljšati i oni uvrstiti u X. činovni razred.

Suvišno je dokazivati da je XI. činovni razred za stručnjake, koji nose naslov »kr. kot. šumara«, i od kojih se sada u obće zakonom traži izključivo akademicka naobrazba a gdje i onako kot šumari imovnih obćina i kr. šumari namješteni kod uprave državnih šuma stoje u X. činovnom razredu, neka anomalija, koja bi morala prestati. O tom je već opetovanu bilo govora u ovom našem listu i o tom smo svi jednog mnjenja.

Zagovarajući gornje preinake na korist naših vježbenika koje bezuvjetno pravednim, opravdanim, shodnim a i nuždnim držimo, nisu nam izbjegle potežkoće same provedbe. Znamo da

se to naredbenim putem preinačiti ne da, već se i u sam zakon dirati mora. Nu to neka ne bi smetalo; vrieme i okolnosti čine nuždnim, da se i zakon, u koliko je tomu protivan, promjeniti mora. Upravo će biti u ovom slučaju istinska ona narodna, koja veli: »nužda zakon mienja«. U glavnom neka ostaje i nadalje zakon kakav jest, ali se pojedini paragrafi tako promjeniti mogu, kako to opravdani interesi struke i stručnog podmladka zahtievaju.

Umoljavamo stoga, mjerodavne faktore, da bi se ovim važnim pitanjem pozabaviti izvoljeli i uzeli ga ozbiljno u pretres, tim više, što se ne tiče samo jur službujućih stručnjaka, već posredno i same šumarske nastave. Potonja će naime moći samo onda valjane sile uzgajati, kad te sile budu znale, da će u svojem budućem zvanju biti onako obskrbljene i zauzeti onaj socijalni položaj, na koji imadu pravo polag svojih nauka i spreme.

I. P.

LISTAK.

Osobne viesti.

Imenovanja. Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati: kod imovne obćine križevačke kot. šumara Ivana Becka nadšumarom-proceniteljem u IX. činov. razredu, a šumar. privista Mirka Majera kot. šumarom u X. činovnom razredu, nadalje kod imovne obćine gjurgjevačke šumarske vježbenike Matiju Grdenića i Jurja Franješa šumarskim pristavima u XI. činov. razredu, sve sa sustavnim berivima.

Šumarsko i gospodarsko knjižtvo.

Novo je izašlo:

Krešić, Svjetska izložba u Parizu god. 1900. Ovo djelo, koje se bavi opisom zadnje parižke izložbe, našlo je i u stranim krugovima osobito priznanje, naročito francuskim visokim vladnim krugovima.

Laszowsky, Hrvatske povjestne gradjevine. Knjiga I. sveska 9. i 10. Izlazi nakladom piščevom kod A. Scholtza u Zagrebu. O ovom smo se

djelu opetovano najsimpatičnije izrazili, pa i sad taj sud ponavljam i nabavu toga djela preporučujemo svima, koji se za naše starine zanimaju.

Hranilović i Hire, Zemljopis Hrvatske. Svezka 8. Što rekosmo za gornje djelo vriedi i za ovo, jer ako i ne spada strogo pod naslov ovoga poglavlja, ipak ga i našim stručarima toplo preporučujemo, naročito ponovno preporučjemo nabavu ovoga djela i za naše šumarske knjižnice.

Mitteilungen aus der Staatsforstverwaltung Bayerns. Herausgegeben vom königl. Staatsministerium der Finanzen. Ministerial-Forstabteilung. 2. Heft 1901.

Forststatistische Mitteilungen aus Württemberg, für das Jahr 1899. Herausgegeben von der königl. Forstdirektion.

Potreba izdanja ovakovih podataka i kod nas se živo osjeća, kako smo već u ovom našem listu naglasili.

Simony, die näherungsweise Flächen u. Körperberechnung in der wissenschaftlichen Holzmesskunde.

Wang, Grundriss der Wildbachverbauung. I. Band. (Charakteristik der Wildbäche. Vegetation u. Wirthschaft im Wildbachgebiete. Die Ursachen der Wasserverheerungen. Die Gesetze des Geschiebes). Izašlo u Leipzigu. Ciena 7 K. 20 fil.

Laschke, Geschichtliche Entwicklung des Durchforstungsbetriebes in Wissenschaft u. Praxis bis zur Gründung der deutschen forstlichen Versuchsanstalten. Izašlo u Neudammu Ciena 7 K. 20 fil.

Oswald, der Vorstehhund seine Parforce-Dressur ohne Schläge, sowie seine Aufzucht, Pflege u. Behandlung im gesundem u. kranken Zustande. Neu herausgegeben von Freihern von Nordenflycht. Od ovoga je djela ovo već 9. izdanje; izašlo u Leipzigu. Ciena 6 K.

Fischer, die Brennstoffe Deutschlands u. der übrigen Länder der Erde und die Kohlennoth Ciena 3 K. 60 fil.

Fortschritte, neuere, in Wirthschaftsbetrieb und Bodencultur. Ova knjiga sadržaje 13 predavanja držanih na četvrtom naučnom tečaju, koji je priredilo njemačko gospodarsko društvo g. 1901. u Eisenachu. (Zadaća putujućeg učitelja. — Čisti prihod i knjigovodstvo. — Uredbe da se štedi na radnoj snazi. — Osjeguravanje blaga. — Osjeguranje proti nezgodama, — Bakterije u tlu i gnoju. — Kali, fosforna kiselina, vapno i dušik. — Zelena gnojitična. — Pokusi s gnojivima na poljima. — Pokusno sadjenje. — Držanje blaga i vrsti stoke. — Kultiviranje pustih površina i čretišta. — Pokusi s krmom). Ciena je jedne svezke sa 300 str. u leksikon formatu 3 K. 60 fil.

Weise, Tagesfragen über den forstlichen Unterricht in Preussen. Izašlo u Berlinu kod Springer. Ciena 70 fil.

Die Karst-Aufforstung. Već smo u prošlom broju oglasili ovo djelo, koje je profesor šumarstva na tehničkoj školi u Sarajevu g. F. Holl nedavno izdao na njemačkom jeziku a koje je, kako i sam u predgovoru veli, na njemačkom jeziku izašlo prerađeno, popunjeno i slikami providjeno izdanje njegove brošure izašle g. 1894. na hrvatskom jeziku pod imenom: „Pošumljivanje krša“. Ta je brošura sva razpačana, jer je služila kao propisano naučno pomagalo djacima šumarstva sarajevske tehničke škole, pa se je stoga g. pisac odlučio, da tu brošuru sada popunjenu izda njemačkim jezikom pod gornjim naslovom, a time ju učini pristupnom i širim šumarskim krugovima. Držimo, da je dobro učinio; zanimiv je u obće Kraš a pošumljivanje Kraša važno je, te zaslужuje, da se tim pitanjem bar u teoriji upoznaju i oni, koji sami nisu imali prilike Kras vidjeti. Njemačka se je stručna literatura razmijerno dosta malo Krašem bavila. Pojedine prilike na Krašu opisane su, naročito je svojedono Wessely Kraš hrvatske Krajine liepo opisao, nu Kraš kao jedna cielina nije pravo obradjen. Tomu je g. pisac gornjim izdanjem doskočio. U njem orisane su prilike svekolikog Kraša kojega ima od čitave površine: u Kranjskoj 50%; u austrij. Primorju 59%; u Hrvatskoj i Slavoniji 22%; u Dalmaciji 86%; u Bosnoj i Hercegovini 51% a u Crnoj Gori do 71%. Pruža se Kraš i u susjednu Albaniju, nu ne zna se koliku površinu te zemlje zaprema.

G. pisac shodno je podielio svoju knjigu — koja obuhvaća 111 stranica — u dva diela. U I. dielu govori g. pisac obćenito o Krašu i kraškim zemljama i razpravlja o tom u osam poglavja, koja glase: 1. Pojam i bivstvo Kraša; 2. Veličina kraškoga područja; 3. Geološki, orografski, geognostični i hydroografski odnosa kraškoga područja; 4. Podnebni odnosi na Krašu; 5. Vrsti težatbe na Krašu; 6. Vrsti drveća na Krašu; 7. Prometne prilike na Krašu; 8. Stanovnici Kraša; 9. Uzroci i posljedice zakrašivanja i kako da se odstrane.

U ovim je poglavjima g. pisac podao čitaocu jasnu sliku svekolikog Kraša i popratio glavni tekst mnogobrojnim opazkama i podatci, samo što je pre malo spominjao vrela iz kojih je te podatke crpio.

U II. dielu, koji govori o pošumljivanju kraških površina i koji je dosta obširan, jer zaprema nešto preko polovice ove knjige, razvrstan je sav materijal u šest poglavja, koja glase: 1. Pojam i svrha pošumljivanja Kraša; 2. Pripravne radnje; 3. Načini pošumljivanja; 4. Obrana i njega kraških branjevina; 5. Popravak kraških nasada; 6. Troškovi kultura na Krašu.

U ovom drugom dielu, koji osobito šumogojca na Krašu zanimati može, opisane su redom sve ono radnje, koje se preduzeti moraju, hoće li se polučiti konačni cilj naime sjegurno i shodno pošumlje kraških goljeti.

G. pisac poslužio se je rezultati dobivenimi na raznim stranama, gdje se Kraš u obće pošumljuje. Gje je nužno g. pisac umetnuo je u tekst i šematične slike, što će dobro doći svim, koji Kraš na vrelu još pravo upoznali nisu. Konačno su na šest tablica poiag fotografskih reprodukcija u 22 slike prikazani karakteristični kraški predjeli, nasadi i šumski vrtovi sa raznih kraških krajeva, a to vrednost ove knjige znatno diže, pa ju je moći dobro preporučiti svim, koji se za pitanje pošumljivanja Kraša zanimaju, a naročito dobro će doći kao naučno pomagalo slušačima šumarskih učilišta. — Ova je brošura izašla u Sarajevu nakladom piščevom, te se može kod njega broširana uz cenu od 4 K. sa slikama dobiti (bez slika 3 K.) a prodaje ju i knjižara B. Buchwald i dr. u Sarajevu uz istu cenu.

Promet i trgovina.

Već smo u našem zadnjem izvještaju naglasili, da prošla godina 1901. nije mnogo vredila. Opaža se u obće nazadak već od druge polovice g. 1900., koji traje sve do sada. Sad su već priobćeni razni podatci obće trgovačke bilance za minulu godinu, pa tako i podatci odnoseci se na trgovinu s drvom. Bilanca ove trgovine za austro-ugarsko carinsko područje znatno je nepovoljnija od one za god. 1900. U uvozu pokazuje se neki prirast, a u izvozu obćenito znatni manjak. U jednoj jedinoj stavci — izmedju 12 stavaka — ove izvozne bilance pokazuje se prirast i to kod ogrievnoga drva. Nu bsš ova stavka ima najmanju vrednost; ostale stavke za gradjevno i tvorivno drvo, koje mnogo više vredi, pokazuje svagdje samo manjak. Taj manjak uzporediv ga sa iznosom u g. 1900. iznosi znatnu svotu od — 35.020 vagona (1 vagon = 100 metr. centi) a pribrojiv k tomu veći uvoz od 1347 vagona, bilanca je nepovoljnija za ukupno 36.367 vagona. Za nas, koji smo već od god. 1891. bili naučni da nam se izvoz od godine do godine diže, znači to osjetljivi nazadak, prem sə neda poreći, da je uza sve to ipak izvoz drva iz našega carinzkoga područja i pr. god. 1901. bio znatan, naime iznosio je u svem 385.346 vagona u vrednosti od 221,836.571 K. dočim je uveženo drva u svem 26.810 vagona u vrednosti od 9,414.951 K.

Za nas najvažnije su one stavke šumsko-trgovačke bilance, koje govore o tvrdom drvu. Manjak je i u ovim stavkama znatan. Tako je izveženo god. 1901.:

trupaca od tvrdoga drva 8.402 vagona u vrednosti od 7,538.181 K., za 1583 vagona manje nego 1900.;

tvoriva od tvrdoga drva 3831 vagona u vrednosti od 3,478.515 K., za 1032 vagona manje nego 1900.;

rezane robe od tvrdoga drva 17.480 vagona u vrednosti od 21.063.792 K. za 2706 vagona manje nego 1900.;

dapače i dužica izveženo je u god. 1901. za 485 vagona manje nego godine 1901.

Ipak ovo posliednje nema tolike važnosti, jer je prodja francuzke dužice u prošloj godini pa sve do sada bila vrlo povoljna; djelomično je tomu uzrok, što je Francuzka već dve vrlo dobre berbe imala i što se dužice danas kod nas više toliko ne proizvodi. Francuzi našu dužicu za vinske bačve danas vrlo dobro plaćaju, jer su se osvijedočili, da ona iz Amerike za vinsko posudje toliko ne vredi. Kako već zadnji puta spomenusmo, dobra prodja francuzke dužice jedina je sjajna točka naše prošlogodišnje trgovine s drvom.

Kako se je gotovo po čitavoj Evropi opažao prošle godine u gospodarskom životu neki zastoj, ipak nije nijedna zemlja takovih kriza doživjela kao Njemačka. Silna obrtna poduzeća propadoše a specialno mnoge do sele jake njemačke tvrdke, koje se bave šumskimi poslovi ili u obće preradbom drva, dodjoše u novčane neprilike ili spadoše pod stečaj. Njemačka je sama prošle godine 1901. manje uzela drva 54.597 vagona u vrednosti od 32 milijuna maraka. A kako su trgovačke sveze između Njemačke i naše monarkije vanredno razvite, participira naše carinsko područje na spomenutom manjku sa $\frac{2}{3}$, a samo $\frac{1}{3}$ odpada na čitav ostali svjet.

Nazadak u izvozu u Njemačku nije medjutim škodio samo našoj domaćoj hrvatskoj trgovini sa hrastovim robom — koja dobrim dijelom u Njemačku ide — već je indirektno škodio i našoj trgovini s mekanim drvom. Istina je, da naša mekana jelova i smrekova drvena roba ide samo na jug, naročito u Italiju, nu kako je Njemačka mnogo manje trebala te robe, nastojali su trgovci iz alpinskih i karpatskih predjelih da tu robu prodadu na jugu. Naša je dakle mekana roba imala na južnim tržištima podnjeti prošle godine mnogo jaču konkureniju nego li prijašnjih godina. Nuz to počela je sada i u mekom drvu osjetljiva konkurenija susjedne Bosne. Ne samo da se još uvjek mnogo hrastove robe u Bosnoj izradi, već se izradjuje sve više i više mekane robe, jer i četinjavih šuma ima Bosna mnogo.

Uzev u obzir vladajuću obću gospodarsku stagnaciju, nadalje sve veću konkureniju ne samo Amerike već i naših susjednih zemalja, pojmenice Rumunjske a u najnovije doba i Srbije, može se reći, da valjda ni ova godina ne će biti po trgovinu s drvom bolja od one prošle godine. Naši šumoposjednici morat će se obćenito zadovotiti manjimi šumskimi takšami nego na izmaku XIX. veka. Jedinu iznimku činit

činit će vlastnici onih šuma, koje su gotovo izključivo sposobne samo za izradbu francuzke dužice — dok budu na tom trgu vladale tako povoljne prilike, kakove vladaju danas.

Odgovor

na pitanje priobćeno u br. I. „Šumarskoga lista“ od ove godine.

U navedenom slučaju može se dotičnik obratiti predstavkom na vis. kr. zemalj. vladu, u kojoj ima navesti razloge s kojih traži, da mu se prepis sposobnika izdade. Visoka će kr. zemalj. vlasta tada odlučiti ima li razloga molbi udovoljiti ili ne, jer gore citirana naredba veli, da se izdati može ali ne veli da se mora.

Različite viesti.

† **Dr. Robert Hartig i Dr. Tuisko Lorey.** U zadnje vrieme umrla su dvojica odličnih njemačkih šumarskih stručnjaka. Dne 9. listopada pr. g. umro je Dr. R. Hartig (rodj. 1839.) profesor botanike u sveučilištu u Monakovu. Napustiv šumarsku upravnu službu nakon kratkog vremena, bavio se je kasnije samo botanikom, postao najprije docentom i profesorom botanike na pruskoj šumarskoj akademiji u Eberswalde-u od kuda je g. 1878. pošao za profesora botanike na sveučilište u Monakov. Hartig bavio se mnogo znanstvenim radom, naročito iztraživao bolesti dravlja i postao na tom polju jednim od prvih kapaciteta, te je i njegovo djelo „Lehrbuch der Pflanzenkrankheiten“, u razmijerno kratko vrieme doživilo tri izdanja. Osim toga napisao više drugih djela i članaka kojima je izašao na svjetski glas, te je uz veliko saučešće, naročito znanstvenih krugova, u Monakovu sahranjen. — Na sam Božić pr. g. preminuo je naglom smrću — od kapi kao i Hartig — profesor šumarstva na sveučilištu u Tübingenu Dr. Tuisko Lorey (rodj. 1845.). Lorey bio je jedan od najodličnijih šumarskih stručnjaka u Njemačkoj u obće, napose u Württemberžkoj. Lorey mnogo je u obće literarno radio, izdavao je i uredjivao uvažen list: „Allgemeine Forst.- n. Jagdzeitung“ što izlazi u Frankfurthu n. M. kao mjesečnik, a najvećih si je zasluga stekao monumentalnim djelom: „Handbuch der Forstwissenschaft“ — 3 debele knjige — što ga je izdao u savezu s odličnimi njemačkim stručnjaci iz Njemačke i Austrije.

Izložbu rogovlja i lovačkih trofeja priređuje i opet naše „obće hrv. društvo za gojenjenje lova i ribarstva“ dne 9. veljače i to u dvo-

rani hrv.-slav. gospodarskoga družtva na Sveučilištnom trgu u Zagrebu. Ovo je već III. takova izložba, koju ovo družtvo priredjuje, pa je nade, da će tako dobro uspjeti kao i prve dvie. U to ime podielit će se više odlikovanje za rogovlje običnog jelena, jelena lanca i srnjaka. Izložci primaju se do 7. veljače.

Ovogodišnja zima i divljač. Kako lovački izvještaji iz čitave prostrane naše monarkije glase, ovogodišnja je zima — bar do sele — bila gotovo svagdje idealna; ništa nije divljači smetalo: ni snieg, ni led, ni studen, ni povodnje ni pomanjkanje hrane. Potraje li i nadalje ovako, moći će se lovci nadati obilnim lovinama u budućoj lovnoj saisoni.

Čagalj ili šakal iz okolice Vinkovaca. Prošli mjesec dobilo je naše družtvo od strane „lovačkog družtva činovnika imov. obč. brodske“ na dar liep primjerak šakala, ženke u četvrtog godini. Riedku ovu lovinu ubio je na 11. pr. mj. prilikom družvenoga lova g. A. Patzak, gradj. mјernik imovne občine brodske, u srezu „Zapadne kusare“. Ovo je liep eksemplar šakala, kakovi živu po jugoiztočnom kraju balkanskoga poluotoka — dalmatinski su manji — te je mjerio od njuške do kraja repa upravo 1 met. Sam rep dugačak je samo 22 cm. Pripozlani eksemplar šakala predan je odmah na nadjevanje preparatoru narodnog zemalj. muzeja u Zagrebu g. Baragi, koji ga je obećao što ljepše preparirati. Sretnu lovcu srdaćno čestitamo.

Medjunarodna ribarska izložba priredit će se, kako novine javljaju, mjeseca rujna o. g. u Beču. Odbor odabrao je kao najzgodnije mjesto Schwarzenbergov vrt, pa kako je prijava mnogo stiglo, nada se odbor, da će se do kojih 600 akvarija podići.

Divljač u južnoj Africi. U južnoj Africi, danas postojbini Bura i pozorištu dugotrajnoga englezko-burskoga rata, bilo je prije sva sila divljači. Najviše je bilo gazela i antilopa, a na nje je vrebalo svagda mnogo raznih grabežljivaca, naročito lavova. Danas se je to skroz promjenilo. Nestalo je velike plemenite divljači gotovo sasvim iz burskih zemalja. Otjerala ih je djelomice kultura a sila ih je poginula od burskih pušaka, a Buri su, kako se znade, pravi majstori u gadjanju kugljom. Kako oni šprihom nigda ne pucaju, umnožila se je samo sitna divljač, naročiti južno-afrički zec zvan „Vlaak“. Uslijed toga počimlju sad već i Buri rabiti obične puške za lov. Velika se je divljač osobito za ovoga rata gotovo sasvim iz Transvala i Oranja izselila, jer je bez prestanka uzne-mirivana, a većih šuma, gdje bi zakloništa našla, gotovo ni ne ima.

Prodaja sjemenja šumskog drveća. Trgovci sjemenja i gospodari, koji bi kod posjednika šuma u Ugarskoj željeli nabaviti sjemenja od hrasta, duba, akacije, bukve, smreke, jele, bora, ariža i američkog oraha, mogu doznati imena dobavljača i cene u uredu trgovačko-obrtničke komore u Zagrebu.

Novi njemački carinski cienik zadaje i samim Niemcima dosta glavobolje. Razprave o njemu vrlo sporo napreduju; nije se tomu ni čuditi, jer ide za osobitom zaštitom proizvoda domaćeg gospodarstva i šumarstva, nu ne samo na trošak inozemstva, već i domaćeg ostalog obrtnog pučanstv. Opozija tih domaćih krugova velika je i žestoka, a kako se čini ni inozemstvo ne želi se dati od Njemačke gospodarski prekomjerno izerpljivati, već i sa svoje strane nastoji, da vratí šilo za ognjilo. Neki već misle, da bi uslied velike opozicije proti toj osnovi moglo doći do toga, da bi ju vlada možda natrag povukla kao i kanalske osnove. Žalostno je samo to, da će uslied gospodarskih nesuglasica i potežkoća, koje prodji strane robe kane, poput Njemačke, stavljati i druge evropske države, doći do osobite moći Amerika i pritisnuti stari svjet još jače, nego ga sad već tišti.

Izkaz

uplaćenih članarina u blagajnu hrv.-slav. šumarskog društva u razdoblju od 29. prosinca 1901. do konca siječnja 1902.

Šumarnik Dragutin Moenaj članarinu 1901. 10 K.; Šumarnik Vinko Benak članarinu 1901. 10 K.; Šumarnik Dragutin Laksar članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar Dragutin Trötzer članarinu 1897.—1902. 60 K. Šum. nadzornik Mirko Puk članarinu 1901. 10 K.; Šum. nadzornik Ante Kern članarinu 1901. 10 K.; Kr. nadšumar Albert Rosmanith članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar [Mile Maslek članarinu 1901. 10 K.; Šumar Prokop Agjić članarinu 1900., 1901. 20 K.; Šumar Ante Balićević članarinu 1900. 10 K.; Šumar Vjekoslav Bauer članarinu 1901. 10 K.; Šumar Milan Škorić članarinu 1901. 10 K.; Šumar Radivoj Ljubinković članarinu 1899.—1901. 30 K.; Šum. pristav Vaclav Fuksa članarinu 1901. 10 K.; Kr. šum. pristav Milan Gjureković članarinu 1899.—1901. 30 K.; Šumar Gjorgje Gjurić članarinu 1900., 1901. 20 K.; Šum. vježbenik Nikola Grdenić članarinu 1901. 10 K.; Šum. vježbenik Matija Grdenić članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar Ante Bunata članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar Gjuro Koča članarinu 1901. 10 K.; Šumarnik Josip Kiseljak članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar Ante Mark članarinu 1901. 10 K.; Šum. nadzornik Stevo Petrović članarinu 1897. 10 K.; Nadšumar Ante Renner članarinu 1901. 10 K.; Šumar Rudolf Rukavina članarinu 1900., 1901. 20 K.; Šumar Dionis Sever članarinu 1901. 10 K.; Šumar Dragutin Wiethe članarinu 1900., 1901. 20 K.; Šum. vježbenik Ivan Miljković članarinu 1901. 10 K.; Nadšumar Slavoljub Brozig članarinu 1901. 10 K.; Šumar Ivan Donadini članarinu 1901. 10 K.; Šumar Ratislav

Maksić članarinu 1901. 10 K.; Vježb. F. anjo Ivić članarinu 1901. 10 K.; Protustavnik Tomo Bogoević članarinu 1901. 10 K.; Šumar Ivan Beck članarinu 1900., 1961. 20 K.; Šumar Hinko Begna članarinu 1901. 10 K.; Lugar Andrija Arambaisa članarinu 1902. 3 K.; Šum. nadzornik Marino de Bona članarinu 1902. 10 K.; Šum. nadzor. Bogoslav Kosović članarinu 1900. 10 K.; Nadlugar Anzel pl. Hrušocý članarinu 1902. 6 K.; Josip Ettinger članarinu 1900. 10 K.; Pavao Bilić članarinu 1902. 10 K. novi član; Šumarnik Ante Korab članarinu 1902. 10 K.; Kr. šum. ravateljstvo u Zagrebu u ime članarine 1902. 146 K.; Šumarija Rujevac članarine lugařah 1902. 30 K.; Vlastelinstvo Ilok prinos 1902. 20 K.; Nadšumar Pavao Dianovsky članarinu 1900. 10 K.; Šum. nadzor. Lambert Žerdik članarinu 1901. 10 K.; Nadlugar Jos. Grbac upisnину 7 lugařa 7 K.; Šum. vježbenik Filip Stipčić članarinu 1901. 8 K.; Nadšumar Emil Kundrat članarinu 1902. 10 K., Šumar Ante Baličević upisnину za 15 lugařa 15 K.; Šumar Ladislav Stromsky članarinu 1899. 10 K.; Kr. nadšum. ured u Vinkovci predplata 1902. 100 K.; Šumar Ferdo Biskup članarinu 1901. 10 K.; Nadšum. Josip Sacher članarinu 1902. 10 K.; Šum. gjurđ. i. o. u Belovaru članarine lugařa 1902. 24 K.; Gosp. ured u Petrinji upisnину za šum. vjež. Jovu Lazića 2 K.; čitaonica Grubišnopolje članarinu 1902. 3 K.; Šumar Gašo Vac članarinu 1901. 10 K.; Šumar Josip Aue članarinu 1901. 10 K.; Prof. A. Korlević članarinu 1901. 8 K.; Kr. šum. ured Otočac predplata 1902. 100 K.; Šumar A. Dumengjić za lugařa N. Kasapića članarinu 1902. 7 K.; Taksator A. Mitoff iz Šumena u Bugarskoj članarina 28-57 K.; Kr. nadlugar Ante Maloševac članarinu 1900., 1901. 8 K.; Nadlugar Pavao Bilić upisnina 2 K.; Protustavnik Velimir Stanković članarinu 1902. 10 K.; Lugar Gjuro Zuban članarinn 90 fil.; Vlastelinstvo Bizovac predplate 1902. 32 K.; Šumar Jaromir Vidale članarinu 1902. 10 K.; Šumar Dragutin Kadernožka članarinu 1902. 10 K.; Nadšumar Stjepan Hankony članarinu 1902. 10 K.

Šumar

star 31 godinu, koji je svršio nauke u Križevcim dobroim uspjehom i položio visi državni šumarski izpit za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva, sa 11 godišnjom neprekinutom šumarskom praksom, od te 6 godina u svojstvu samoslalnog upravitelja šumarije; svim upravnim, uredovnim i vanjskim poslovom, kao i njemačkom i hrvatskom jeziku, ter mjeračini podpuno vješt, traži mjesto kod kojeg domaćeg vlastelinstva.

Svjedočbe šalju se na zahtjev odmah.

Pobliže kod uredničtva.

SADRŽAJ.

	Strana
XXV. redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva	40—105
Uspomena iz prvih godina mojega praktičnoga službovanja Piše Jos. Ettinger	106—112
Odgovor na članak „O načinu procjene goriva u našim predadama“. Piše Henrik Begna	112—117
Naši šumarski vježbenici. Piše I. P.	117—120
Listak. Osobne vesti: Imenovanja	120
Šumarsko i gospodarsko knjižtv	120—123
Promet i trgovina	123—125
Odgovor na pitanje priobćeno u br. 1. „Šum. lista“ .	125
Različite vesti: † Dr. Robert Hartig i Dr. Tuisko Lorey. — Izložba rogovlja i lovačkih trofeja. — Ovogodišnja zima i divljač. — Čagaj ili šakal iz okolice Vinkovaca. — Medjunarodna ribarska izložba. — Divljač u južnoj Africi. — Prodaja sjemenja šumskog drveća. — Novi njemački carinski cienik	125—127
Izkaz uplaćenih članarina u blagajnu hrv.-slav. šumarskoga družtva u razdoblju od 29. prosinca 1901. do konca siječnja 1902.	127—128
Oglas	128

S. Kočonda

trgovina orudja i lovnih potrebština.

Zagreb, Palača I. hrv. štedionice.

Ciene fišeka

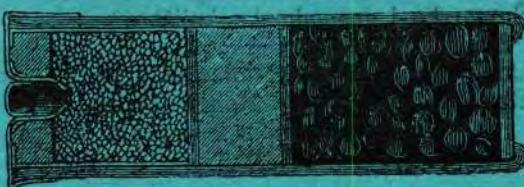
najbolje vrsti
svaki višeputa
uporabiv

100 kom.	Lefacheaux sivih	Caliber 16 . . .	2 K.	— fil.
100 "	istih smedjih	" 12 . . .	2 "	75 "
100 "	Lancaster sivih	" 16 . . .	2 "	30 "
100 "	Patent-Lancaster smedjih	" 16 . . .	2 "	50 "
100 "	istih smedjih	" 12 . . .	3 "	05 "

Sve ostale vrsti u svim Calibri najjeftinije. U jedan pošt. 5 kila omot stane 700 kom. Calibra 16, a 600 kom. Calibra 12.

Ciene gotovih naboja.

Ovi su punjeni najboljim barutom, pod mojom pazkom točno jedan kao drugi izradjen, a svaki označen brojem sadržavajućeg špriha.

U manjimi mjesti ne može si nitko tako dobre i točne naboje sam napraviti, jer se ne dobije takov barut niti stoje na razpolaganje takove sprave kakove sprave ja rabim.

Normalna količina baruta jest za Caliber 16 $4\frac{1}{2}$ grama, a za Caliber 12 $5\frac{1}{2}$ grama. Na zahtjev mećem manje ili više baruta.
100 kom. Lancaster-naboj sivih Caliber 16 . . . 7 K. 90 fil.
100 " Patent Lancaster naboj smedjih Caliber 16 8 " 50 "
100 " istih naboj smedjih Caliber 12 . . . 9 " 90 "

Sve ostale vrsti naboj u svim Calibri najjeftinije. Ciene se razumjevaju loco Zagreb bez omota, plativo pouzećem.

Poštom šaljem najmanje jedan sandučić svake vrsti naboj u koji stana 100 kom. Caliber 16, a po prilici 85 kom. Calibra 12.

Prigodom naručaba — za koje najučitivije molim — neka se velećienjeni naručitelji na ovaj list pozvati blagoizvole.

Uz lovački pozdrav, odličnim štovanjem

S. Kočonda.